

SOCI. ALRÅ DGIV EREN

DANSK SOCIALRÅDGIVERFORENING

05|26

GUIDE

Sådan forebygger og håndterer
I traumatiserende hændelser.

LARS UGGERHØJ TAKKER AF

Danmarks første professor i socialt arbejde har bygget bro mellem forskning og praksis gennem et helt arbejdsliv. Nu går han på pension, men indignationen, humoren og nysgerrigheden lever videre.

TEMA

UDSATHED I BAGAGEN

– Kan jeg være en god socialrådgiver, når jeg selv har oplevet omsorgssvigt, spørger socialrådgiver **Emilie Rasmussen**. Med **autoetnografisk metode** er hun blevet klogere på, hvordan hendes personlige bagage påvirker hendes faglige blik.

TEMA

UDSATHED I BAGAGEN

Vi taler tit om faglighed som om, det er noget, der står alene. Men kan vi adskille vores professionelle identitet fra de erfaringer, som vi har med os gennem livet? Det spørgsmål har fulgt socialrådgiver **Emilie Rasmussen** siden studietiden: "Kan jeg være en god socialrådgiver, når jeg selv har oplevet omsorgssvigt?" Med **auto-etnografisk metode** er hun blevet klogere på, hvordan hendes personlige bagage påvirker hendes faglige blik.

14



”

26 Når vi oplever handlinger eller arbejdsgange, som ikke stemmer overens standarden, er tavshed sjældent neutral. Tavshed bliver let til accept.

Sandra Krebs-Hille, lektor i socialt arbejde og cand.mag., Københavns Professionshøjskole, i analysen "Socialrådgivere er samfundets virkelighedskonsulenter – om professionelt mod og samfundsansvar".

30



"Indignation er noget, man gør sammen"

For professoren, socialrådgiveren, og revymanden har fællesskabet altid været vejen til forandring. **Lars Uggerhøj**, som blev socialrådgiver ved et tilfælde, har sat dybe aftryk på både forskning og praksis. Nu går han på pension og ser tilbage på en 53 år lang karriere med mange uforudsete sving, omveje og sidespor.

Foto: Michael Drost-Hansen

38

Jeg har svært ved at genkende billedet af berøringsangst

I mit arbejde ser jeg socialrådgivere, der stiller både krav og svære spørgsmål til forældrene, reflekterer **Louise von Staffeldt**, socialrådgiver og teamleder i familieafdelingen, Børne- og Kulturforvaltningen, Gladsaxe Kommune.



Foto: Michael Drost-Hansen

8

Guide

Vær opmærksom på hændelser, der kan fremkalde traumereaktioner. Normaliser og håndtér dem i fællesskab. Lav en plan.

med vores faglige eller etiske



Foto: Lisbeth Holten

Kontakt redaktionen på
redaktionen@socialraadgiverne.dk

04 NYT FRA DS

08 GUIDE

Sådan håndterer I traumatiserende hændelser.

11 BØGER

12 FORSKEREN

TÆT-modellen styrker arbejdsglæden og den faglige stolthed i myndighedsarbejdet.

14 TEMA: SOCIAL UDSATHED I BAGAGEN

- Kan jeg være en god socialrådgiver, når jeg selv har oplevet omsorgssvigt, spørger socialrådgiver og praktikvejleder, Emilie Rasmussen.

20 "VI ER ALLE RUNDET AF NOGET"

Når fagprofessionelle vender blikket mod sig selv, kan det give et skarpere blik på andre. Vivi Imer Hansen introducerer autoetnografisk metode.

24 LEDER

Vi skal styrke socialrådgivernes faglighed og karriereveje.

25 REGIONSLEDER

Vi er sammen om faglig ledelse.

25 PRAKSISKLUMME

Da døden lod vente på sig.

26 ANALYSE

Socialrådgivere er samfundets virkeligheds-konsulenter - om professionelt mod og samfundsansvar.

28 DEBAT

AI kan ikke drikke kaffe med arbejdsgiveren.

28 MIT ARGUMENT

30 "INDIGNATION ER NOGET, MAN GØR SAMMEN"

Læs interview med Danmarks første professor i socialt arbejde, Lars Uggerhøj, som efter en lang karriere har valgt at gå på pension.

37 KULTUR

38 REFLEKSJON

"Jeg har svært ved at genkende billedet af berøringsangst".

39 KONTAKT OG KALENDER



Dansk Socialrådgiverforening

Udgives af Dansk Socialrådgiverforening, Toldbodgade 19 B, 1253 København K, telefon 7010 1099, ds@socialraadgiverne.dk, www.socialraadgiverne.dk **Ansvarshavende redaktør** Signe Færch, sif@socialraadgiverne.dk **Redaktør** Susan Paulsen, sp@socialraadgiverne.dk **Journalister** Cathrine Bruhn Bangild, caba@socialraadgiverne.dk, Nora Kanafani, noka@socialraadgiverne.dk **Layout** Signe Ida Christiansen, sic@socialraadgiverne.dk **Annoncer** til Socialrådgiveren, Socialraadgiverjob.dk og Dansk Socialrådgiverforenings nyhedsbrev tegnes af: Media-Partners, telefon 29 67 14 36, www.Media-Partners.dk/medier **Stillingsannoncer** marianne@media-partners.dk **Tekstsideannoncer** marianne@media-partners.dk **Deadline** for annoncer til 6-2026 er 18. november 2026 **Forside:** Lisbeth Holten **Tryk** Stibo **Årsabonnement** 499 kr. inkl. moms. Løssalg 79 kr. pr. nummer plus forsendelse **Socialrådgiveren udkommer** 6 gange om året. Dette nummer udkommer 20. oktober 2026. Artikler og indlæg er ikke nødvendigvis udtryk for organisationens holdning. **Kontrolleret oplag:** 20.431 **Trykt oplag:** 20.500 **ISSN** 0109-6103

MIT YNDLINGSORD

Sprog har magt. Derfor skal vi bruge det med omtanke. Har du et **yndlings- eller hadeord**, så skriv til os på ord@socialraadgiverne.dk



Anni Hamberg Jensen

Socialrådgiver, Jobcenter Horsens.
Hendes yndlingsord er:

FOREBYGGELSE

Forebyggelse er at gribe ind, før en tilstand forværres. Forebyggelse sker både før en sygdomsmelding, under en sygdom og efter et sygdomsforløb.

Det handler om at lytte til borgeren, at være på forkant, så rammerne i tide kan tilpasses, og man dermed kan skabe bæredygtige løsninger, der bevarer både borgerens arbejdsevne og livskvalitet.

Forebyggelse er kort sagt en investering i menneskers muligheder, før udfordringerne udvikler sig til mere alvorlige problemer.



Børne- og ungdomspsykiatri

SOCIALRÅDGIVERNES KOMPETENCER ANERKENDES I NY AKUTPLAN

Dansk Socialrådgiverforening glæder sig over, at socialrådgivere får en tydelig rolle i den nye akutplan for børne- og ungdomspsykiatrien.

Regeringen, Danske Regioner og KL præsenterede i slutningen af september en ny akutplan for børne- og ungdomspsykiatrien. I planen, som skal håndtere de stigende ventetider, peger parterne på, at flere faggrupper skal i spil – herunder socialrådgivere.

Det vækker stor tilfredshed i Dansk Socialrådgiverforening (DS).

– Det er en vigtig anerkendelse af socialrådgivernes faglige kompetencer og den værdi, vi kan tilføre i arbejdet med børn, unge og familier. Socialrådgivere har en central rolle, når der skal skabes sammenhæng på tværs af sektorer og sættes tidligt ind med den rette støtte, siger Marie Vithen, DS' næstforkvinde, og fortsætter:

– Vi er overbeviste om, at det kommer til at gøre en forskel for de børn, unge og familier, som har brug for hjælp. Uanset om det drejer sig om tidlig forebyggelse, udredning eller behandling.

Læs aftalen på ism.dk



Borgernes retssikkerhed starter ikke i Ankestyrelsen eller i en forvaltningsdomstol. Hvis vi skal styrke retssikkerheden, skal vi først og fremmest sikre, at afgørelserne bliver rigtige første gang. Og her hænger socialrådgivernes arbejdsvilkår sammen med den kvalitet og den retssikkerhed, borgeren møder.

Mie Vode Moll, forkvinde i DS-Region Syd, til tvsyd.dk, 4. september

Tilbageblik

SÅDAN SKREV VI I SOCIALRÅDGIVEREN 1-1966:



1966: Med sammensætningen hulkort – klienter – socialrådgivere vil nogle måske mene, at vi går for vidt – vi kan ikke sætte vore klienter på hulkort. Ikke desto mindre prøvekører vore svenske kolleger ved forskellige sygehuse for tiden en hulkortregistrering af forskellige oplysninger om deres patienter. I Danmark har bl.a. hospitalssocialrådgivere også drøftet fordele og ulemper ved anvendelsen af hulkort.

2026: Hensynet til GDPR og retssikkerhed sætter grænser for kunstig intelligens, men flere socialrådgivere bruger den som praktisk hjælp i arbejdet.

På socialraadgiverne.dk/historie kan du gå på opdagelse i socialrådgivernes historie.

Ledersektionen

NY FORKVINDE

Sisi Ploug Pedersen er valgt som ny forkvinde for Ledersektionen. Hun afløser Anders Fløjborg, som har stået i spidsen for sektionen i en årrække. Som en konsekvens af valget, vil Sisi Ploug Pedersen overgive sin forkvindepost i Faggruppen Børn, Unge og Familier til den nuværende næstforkvinde, Rowena Lee Jensen.

Alle, der er medlemmer af Dansk Socialrådgiverforening og som arbejder med ledelse som primær jobfunktion, kan blive medlem af Ledersektionen.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/ledersektionen

Konference

SELVSTÆNDIG SOCIALRÅDGIVER

Er du selvstændig – eller drømmer du om at blive det? Så meld dig til Dansk Socialrådgiverforenings konference for selvstændige og få inspiration til at udvikle din virksomhed, styrke dit netværk og få nye perspektiver på din faglige fremtid. Konferencen samler selvstændige socialrådgivere, jordemødre, ergoterapeuter og fysioterapeuter og holdes 26. januar 2027.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/arrangementer

Overblik

BRUG DS' FERIABEREGNER

Vil du have overblik over, hvordan du optjener og afvikler din ferie? Indtast datoerne for dine ønskede ferier i Ferieberegnen og får overblik over, om du har nok feriedage på det tidspunkt, hvor du planlægger at holde ferie.

For dig og jer, der ønsker udvikling og fornyelse i det sociale arbejde



Supervisionshuset har samlet en gruppe erfarne og højt specialiserede supervisorer i København og vest for Storebælt. De er klar til at hjælpe dig, dine kolleger og din organisation med at skabe kvalitet og trivsel i arbejdet med menneskelig velfærd og udvikling.

Vi superviserer enkeltpersoner og grupper – både inden for og på tværs af fag, og vores supervisorer møder dig med professionel indsigt og et godt overblik. Vi tilbyder også online supervision til enkeltpersoner og grupper, så du kan få supervision lige dér, hvor det passer dig bedst, og den geografiske afstand til supervisor ikke har nogen betydning.

Ring til Jakob Hassing på 88 93 00 01 eller læs mere på **supervisionshuset.dk**

PROFESSIONELT
OG MENNESKELIGT
OVERSKUD

SUPER
VISIONS
HUSET

Ombudsmanden:

NÅR BORGERE SKRIVER MED HJÆLP FRA AI

Folketingets Ombudsmand har udgivet en ny vejledning, hvor man har samlet de vigtigste råd og regler om at håndtere borgerhenvendelser skrevet af AI.

Det præciseres, at selv om nye teknologier kan ændre måden, borgere henvender sig til myndigheder på, ændrer det ikke på myndighedernes vejledningspligt.

Er en henvendelse lang eller vanskelig at afkode, kan en direkte dialog med borgeren være den bedste løsning. Myndigheden har samtidig ansvaret for at oplyse sagen tilstrækkeligt og inddrage relevante oplysninger og synspunkter.

Vejledningen lægger vægt på medarbejdernes faglige kompetencer og dømmekraft. Det er således medarbejderens ansvar at identificere sagens kerne, skabe en konstruktiv dialog og sikre, at borgeren får sin sag behandlet korrekt.

Kun i helt særlige tilfælde, hvor borgeren udsætter myndigheden for formålsløse opgaver eller et urimeligt pres, kan man beslutte at begrænse eller afskære kontakten med borgeren.

Læs vejledningen "Behandling af omfattende eller uklare henvendelser udarbejdet ved brug af AI" på ombudsmanden.dk

36,4%

af de i alt 7.974 unge, som er omfattet af Ungeløftet, er i job eller under uddannelse.

Ungeløftet blev lanceret af SVM-regeringen i begyndelsen af 2025

med ambitionen om at få flere af de omkring 43.000 unge,

der hverken er i arbejde eller uddannelse, tættere på job og uddannelse

Kilde: NB-Beskæftigelse

Dagpengeforringelser

RAMMER NYUDDANNEDE

Regeringen lægger op til, at nyuddannedes adgang til dagpenge fremover skal afhænge af, om de har haft beskæftigelse ved siden af studierne. Dansk Socialrådgiverforening forkvinde, Signe Færch, pointerer, at nogle nyuddannede risikerer ikke at være berettiget til dagpenge i perioden mellem afsluttet uddannelse og første job, selv om de er medlem af en a-kasse.

– Det er et brud med principperne i dagpengesystemet, der vil ramme den enkelte ledige. Og det gambler med vores tryghed på arbejdsmarkedet. Det er den helt forkerte vej at gå.

Pjecer og video om:

ANBRAGTES RETTIGHEDER

Mange anbragte børn og unge kender ikke deres rettigheder, når voksne bruger magt. Socialstyrelsen har udviklet en ny serie videoer og pjecer til børn, unge og forældre, som forklarer reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i et lettilgængeligt sprog.

Samtidig er materialerne udviklet som støtte til fagpersoners lovpligtige orientering og som afsæt for løbende dialog med børn og unge om rettigheder og brug af magt.

Find materialerne på: sbst.dk/boern/anbringelse/anbragte-boern-og-unges-rettigheder

Film på 5 sprog

FORBEREDT PÅ KRISER

Dansk Flygtningehjælp Integration har med støtte fra Styrelsen for Samfundssikkerhed lavet en film, der forklarer, hvad en krise er, hvordan man kan forberede sig, og hvordan personer med flugtbaggrund kan passe på sig selv, hvis en krise opstår – særligt når man i forvejen har erfaringer med krig og konflikt.

Med de nye film på forskellige sprog er ambitionen, at vigtig information bliver tilgængelig og kendt af mennesker, der ofte står udenfor på grund af sprogbarrierer, og samtidig giver nogle simple, men vigtige handlemuligheder til denne målgruppe.

Filmen findes på fem sprog: Arabisk, kinyarwanda, ukrainsk, dari og tigrinya – alle med danske undertekster.

Se filmene på integration.drc.ngo/forberedt

Barndom uden vold

NY RÅDGIVNING TIL FORÆLDRE

'Lev Uden Vold' har åbnet en anonym og gratis rådgivning "Før det sker igen", som er til forældre, der er bekymrede for, om deres adfærd i familien kan skade et barn. Man kan ringe eller chatte med rådgivningen. Målet er at give forældre et styrket fokus på at forebygge skadelige handlinger over for deres barn, langt før det bliver en sag hos kommunen.

Læs mere på fordetskerigen.dk

Alle familier har krav på en tryk hverdag



Da Psykiatri Plus blev en del af indsatsen omkring 7-årige Alma og hendes familie, havde hun gennem længere tid været præget af massiv skolevægring, separationsangst og selektiv mutisme. Hun kunne ikke være uden sin mor og talte kun med ganske få mennesker.

Alma har autisme og var meget angstpræget. Hendes mor havde gennem flere år brugt størstedelen af sine kræfter på at hjælpe hende.

Over tid var belastningen for hendes mor blevet stor. Fordi Alma ikke kunne være uden hende, havde hun gennem de seneste år ikke haft mulighed for at passe sit arbejde.

Det er i situationer som denne, vi træder til.

Psykiatri Plus blev en del af familiens § 32-indsats med fokus på Almas selektive mutisme og separationsangst og på at skabe mere ro og overskud i familien. En socialpædagog med familiebehandleruddannelse blev tilknyttet familien.

Indsatsen krævede tid, tålmodighed og en stabil relation. I dag taler Alma med sin familiebehandler og deltager i aktiviteter uden sin mor. Hun er begyndt at besøge sin klasse igen og har

deltaget i mindre arrangementer på skolen. Samtidig har hendes mor fået et nødvendigt frirum og er langsomt begyndt at arbejde igen.

Familien oplever mere stabilitet og ro i hverdagen.

Almas historie er ét eksempel på, hvordan behovene hos børn og familier er forskellige. Derfor findes der heller ikke én løsning, der passer til alle.

Hos Psykiatri Plus træder vi til med specialiserede indsatser til børn, unge, voksne og ældre, når der er brug for støtte til at skabe mere ro, stabilitet og tryk i hverdagen.

I Psykiatri Plus arbejder vi med sårbare mennesker. Derfor er deres historier anonymiseret.

Scan QR-koden og læs mere om vores specialiserede indsatser til børn, unge, voksne og ældre.



PsykiatriPlus

SÅDAN HÅNDTERER I TRAU

Hvordan er I rustet, hvis en traumatiserende hændelse rammer jeres arbejdsplads? **At være forberedt** har stor betydning for at mindske efterfølgende traumereaktioner. Guiden samler **de vigtigste råd** og opmærksomhedspunkter.

Redigeret af Susan Paulsen

1

Vær opmærksom på hændelser, der kan fremkalde traumereaktioner

En hændelse kan give en traumereaktion, når den opleves som særlig voldsom eller livstruende. Det gælder både enkelte alvorlige hændelser og flere mindre hændelser over tid.

To centrale forhold

Karakter: Hændelser kan være fysiske (vold, selvmord eller ulykker), psykiske (trusler og chikane).

Varighed: Hændelser kan opstå pludseligt eller gentages over tid. Begge dele kan øge risikoen for symptomer.

Man kan opleve en traumereaktion, selv om man ikke har været direkte udsat for hændelsen. Det gælder eksempelvis, hvis man har været vidne til eller involveret i hændelsen.

Reaktionen afhænger også af:

- Tidligere erfaringer med lignende episoder.
- Om man oplever, at hændelsen kunne være undgået med de rette ressourcer – i så fald kan reaktionen være større.

3 spørgsmål til refleksion



Hvilke potentielt traumatiserende hændelser risikerer vi at opleve på vores arbejdsplads?

Ved vi, hvad vi skal gøre, hvis en kollega eller vi selv udsættes for en traumatiserende hændelse?

Har jeg selv, eller en jeg kender, oplevet en traumatiserende hændelse?

2

Normalisér reaktionerne og håndtér dem i fællesskab

Alle kan reagere på belastende hændelser. Det er vigtigt at anerkende og normalisere reaktionerne.

Tal åbent om jeres oplevelser på arbejdspladsen. Det gør det lettere at håndtere reaktionerne i fællesskab, og det mindsker skyld og individuelt ansvar.

Typiske reaktioner

- Man undgår lignende situationer eller er mere på vagt.
- Man kan opleve søvnbesvær, tristhed, tankemylder, angst, vrede, hovedpine eller spændinger.

Risiko for følgereaktioner

Hvis reaktioner ikke identificeres og anerkendes af en selv, ledelsen eller kolleger, kan den berørte føle sig utilstrækkelig, skamfuld og opleve at stå alene.

- Risikoen er særlig stor i borgerrettede job, hvor arbejdet består i at hjælpe og håndtere svære situationer.
- Det kan skabe en kultur, hvor ansatte føler, at de ikke må reagere på belastninger. Det kan medføre skyldfølelse og psykiske reaktioner som angst eller depression.

3 spørgsmål til refleksion



Hvornår har vi svært ved at vurdere, om en reaktion hos en ansat skal tages mere alvorligt?

Har vi på vores arbejdsplads en risiko for at opleve gentagende hændelser, som på sigt vil øge belastningen og dermed risikoen for at være traumatiserende?

Hvordan skaber vi en kultur, hvor vi taler åbent om vores reaktioner på alvorlige hændelser?



I DS' podcast 'Social Puls' fortæller psykolog og forfatter Rikke Høgsted om psykisk førstehjælp og om, hvorfor kollegial støtte ofte er afgørende, når socialrådgivere oplever vold, trusler eller andre belastende hændelser.

Lyt til episoden 'Lad fællesskabet hele', Social Puls, der hvor du plejer at lytte til podcast.

TRAUMATISERENDE HÆNDELSER

3

Lav en plan

Det er vigtigt, at arbejdspladsen har en klar plan for håndtering af traumatiserende hændelser, så den enkelte ikke oplever at stå alene..

Planen skal beskrive:

- Hvem, der yder psykisk og fysisk førstehjælp.
- Hvem, der følger op på de berørte ansatte.
- Hvem, der har ansvaret for den videre indsats.

Opfølgning bør være et ledelsesansvar og ikke blot overlades til kolleger, selv om de spiller en meget vigtig støttende rolle. Traumereaktioner kan være meget forsinkede, og derfor er det vigtigt, at lederen spørger til det flere gange.

Flyt fokus fra person til organisation

Efter alvorlige hændelser bør arbejdsmiljøgruppen – det vil sige arbejdsmiljørepræsentant og arbejdsmiljøleder – analysere årsagerne til hændelsen, og om arbejdsgange kan forbedres. Det kan forebygge gentagelser og tydeliggøre, at ansvaret ikke ligger hos den enkelte medarbejder.

3 spørgsmål til refleksion

Hvad er vores procedurer efter alvorlige hændelser?

Ved vi, hvordan vi yder psykisk førstehjælp, og har vi adgang til ekstern krisehjælp?

Hvordan kan vi ændre arbejdsgange for at forebygge og håndtere lignende hændelser fremover?

FAKTA

En traumatiserende hændelse defineres som en voldsom oplevelse, hvor man har følt stærk rædsel, hjælpeløshed eller intens frygt for sit eget eller andres liv.

Kilde: Psykiatrifonden

Psykologisk førstehjælp

Arbejdsgiveren har ifølge arbejdsmiljølovgivningen pligt til at sikre støtte i form af psykisk førstehjælp til ansatte, der udsættes for eller er vidne til traumatiske hændelser på arbejdet. Der skal være udpegede og oplærte personer til opgaven. Psykisk førstehjælp er omsorg og støtte, der gives efter episoden, men er ikke krisehjælp eller behandling.

Se Arbejdstilsynets vejledning om psykisk førstehjælp på retsinformation.dk/eli/retsinfo/2025/10216

Kilde: "Sæt traumatiserende hændelser på dagsordenen. Dialogværktøj til at forbygge og håndtere traumatiserende hændelser på arbejdspladsen".

Find hele dialogværktøjet på godtarbejdsmiljo.dk/traumatiserende

Materialet er udarbejdet af BFA (BrancheFællesskab for Arbejdsmiljø – Velfærd og Offentlig Administration), og bygger på faglig viden fra eksperter – herunder krisepsykolog Rikke Høgsted.



Dansk Socialrådgiverforening

FIND DIT FAGLIGE **FÆLLESSKAB**

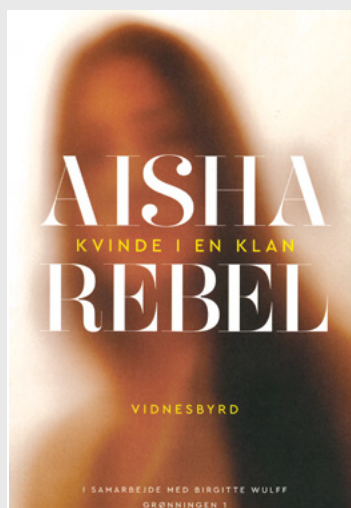
Faglighed udvikles sjældent alene.

Som medlem af Dansk Socialrådgiverforening har du adgang til faggrupper, netværk og sektioner, hvor socialrådgivere deler viden, diskuterer praksis, finder inspiration og udvikler faget sammen.

Akademiske Socialrådgivere • Alkoholbehandlere • Beskæftigelse • Børn, Unge og Familier • Børne- og Ungehem • Bostøtte og Botilbud for Voksne • Danmarks Fængsler • De Danske Børnehuse • Fagbevægelsens Socialrådgivere • Faglige Koordinatorer • Familiepleje • Handicap • Hjemløse • Kvindekrisecentre og ambulante tilbud til kvinder, der har været udsat for vold • Professionshøjskoler og AAU • Selvstændige Socialrådgivere • Skole- og dagtilbudssocialrådgivere • Stof • Tortur- og traumebehandlere • Fagligt Selskab for Psykiatrisocialrådgivere • Fagligt Selskab for Socialrådgivere ansat i Retspsykiatri • Fagligt Selskab for Socialrådgivere i Børne- og ungdomspsykiatri • Fagligt Selskab for Sundhedssocialrådgivere • Netværk for øko-socialt arbejde • Netværk om LGBT • Netværk for socialrådgivere der er tilkendt fleksjob • Ledersektionen • Seniorsektionen • Studerende

Find dit faglige fællesskab på
socialraadgiverne.dk/fag-og-debat

Guide



Oprør mod undertrykkelsen

Rebel - kvinde i en klan

Skrevet i samarbejde med Birgitte Wulff
Forlagt Grønningen 1
402 sider, 300 kr.

Aisha, den 28-årige anonyme fortæller bag bogen, har levet et umenneskeligt liv i Danmark med social kontrol og brutal undertrykkelse. Fordi hun er kvinde, skulle hun vaske mænds fødder. Varte dem op og spise resterne fra deres bord. Dække sig til og gå med sænket blik. Blive kone mod sin vilje. Når hun gjorde oprør mod undertrykkelsen, blev hun udsat for både fysisk og psykisk vold. Hun fortæller, at hun har været i en form for alarmberedskab i mange år – nok nærmest siden hun var en lille

pige. Da hun som teenager beder om hjælp hos den kommunale sagsbehandler, får hun at vide, at hun skal lære at navigere mellem to kulturer. Aisha reflekterer: "Jeg vil ikke være en del af den arabiske kultur. Den er ved at kvæle mig, og jeg vil langt væk fra den. Jeg vil være en del af danskernes kultur, selvom jeg ikke ved ret meget om den. Den virker mere tillokkende end det, jeg lever i, og bare fordi min mor og far ikke ønsker at lære deres nye land at kende, kan jeg vel godt."

”

Jeg vil være en del af danskernes kultur, selvom jeg ikke ved ret meget om den. Den virker mere tillokkende end det, jeg lever i, og bare fordi min mor og far ikke ønsker at lære deres nye land at kende, kan jeg vel godt.

Faglitteratur

Søskende på godt og ondt - dynamikker, relationer og de følelsesmæssige bånd
af Susan Hart
Akademisk forlag
256 sider, 300 kr.



Guide

Borgerkontakt uden konflikt - en faglig guide til frontmedarbejdere
af Merete Hessel
Frydenlund,
222 sider, 270 kr.



Faglitteratur

Spiseforstyrrelser - viden, behandling og debat
af Lene Kiib Hecht og Birgitte Hartvig Schousboe (Red.)
Akademisk Forlag
230 sider, 320 kr.



Fortællinger

Ud af skyggen - Kvinderne bag vesten II
af Stine Lukowski og Christina Ehrenskjold
Impact Press, 300 sider, 300 kr.



Barndommens bånd

Søskende er mennesker, vi ikke selv har valgt, men som former os for livet. Bogen giver en psykologisk baggrundsforståelse af søskende relationer. Den er skrevet på baggrund af ny forskning, som viser, at søskenderelationer fungerer som en følelsesmæssig træningsbane, hvor vi udvikler måder at knytte os til andre på, lærer at regulere vores følelser og lærer at forstå vores relation til andre.

Konfliktknapper

Guiden formidler viden og konkrete værktøjer til at forebygge konflikter og skabe ro og overblik. Der sættes også fokus på, hvad der er på spil i borgerkontakten og hvorfor. Egne triggere, antagelser og reaktioner har stor betydning for, hvordan en borgerkontakt udvikler sig. Forfatteren kalder egne triggere for "konfliktknapper" og pointerer, at hvis man kender egne triggere, får man et vigtigt forspring.

Kropsutilfredshed

Hvad er og hvad er ikke spiseforstyrrelser? Hvordan kan man forstå det, og hvordan kan man opdage det? Forfatterne forklarer, hvad spiseforstyrrelser er, og hvordan de kan behandles. herunder særlige komplikationer i kombination med spiseforstyrrelser for eksempel ved elitesport og graviditet og i sammenhæng med andre psykiske lidelser. Bogen kommer også ind på sociale mediers indvirkning på børn og unge.

Loyalitet og magt

Bogen giver et indblik i livet som kvinde i en mandsdomineret kultur, hvor broderskab og motorcykler udadtil hyldes, men hvor konsekvenserne ofte rammer dem, der lever i periferien. Kvinderne fortæller om at miste sig selv i et liv, der i høj grad formes og dikteres af mandens rygmærke, og om den kriminalitet, som ofte følger med. Den ene af forfatterne, Stine Lukowski, er socialrådgiver og kriminolog.

"Det styrker arbejdsglæden og den faglige stolthed i myndighedsarbejdet"

TÆT-modellen er en ny rehabiliteringsmodel, som med afsæt i recovery kan bringe borgere og socialrådgivere tættere på hinanden. Det viser en evaluering af arbejdet med modellen i tre kommuner, som seniorforsker Maya Christiane Flensborg Jensen har været med til at lave.

Af Mette Mørk



Maya Christiane Flensborg Jensen, seniorforsker ved VIVE, ph.d i organisation og ledelse. Interesserer sig blandt andet for handicap, kommuner og regioner, organisering, recovery og rehabilitering.



Recovery-orienteret myndighedsrådgivning på voksenhandicapområdet

Læs rapporten "Recovery-orienteret myndighedsrådgivning på voksenhandicapområdet" og inspirationshæfte på vive.dk

Kommunerne har fået en del kritik for, at de ikke har inddraget borgerne nok på handicapområdet. Har TÆT-modellen vist, at det kan gøres anderledes?

Modellen lægger op til at arbejde mere systematisk med, hvordan borgerne inddrages i sagsbehandlingen. Det handler blandt andet om at tage udgangspunkt i borgerens ønsker, håb og drømme og arbejde med at tilpasse møder og samtaler til den enkelte.

For nogle kan en klassisk udrednings-samtale på et kommunekontor være svær at gennemføre, mens en walk-and-talk, et hjemmebesøg eller flere kortere samtaler kan fungere bedre.

Erfaringen er, at kommunikationen og relationelt arbejde kan styrkes, hvis nye inddragelsesmetoder tages i brug.

Mange socialrådgivere kan opleve et krydspres mellem relationelt arbejde og myndighedsrollen. Hvordan håndterer TÆT-modellen det?

TÆT-modellen fjerner ikke grunddilemmaet. Socialrådgiveren skal stadig træffe afgørelser inden for lovgivningens rammer. Men modellen peger på, at myndighedsrollen kan udøves på en anden måde, der gør krydspreset mindre.

I stedet for eksempelvis rigtigt at gennemgå alle punkter i en udredning, lægger modellen op til, at rådgiveren tilpasser processen til den enkelte borger for eksempel ved at arbejde med visuelle redskaber, piktogrammer eller en anden mødeform.

Derudover lægger modellen vægt på løbende kontakt frem for kun opfølgning på faste tidspunkter. Tanken er, at relationen ikke reduceres til én afgørende samtale, men et længere og tættere samarbejde.

Hvad har været den vigtigste forudsætning for, at modellen har fungeret i praksis?

Kommunerne peger på fire centrale forudsætninger: Passende sagstygde, tydelig ledelse, kompetenceudvikling og tæt samarbejde med udførerområdet.

Når det gælder sagstygde, var erfaringen, at det ikke nødvendigvis er antallet af sager, der er afgørende, men derimod hvor komplekse sagerne er.

Hvad skal socialrådgivere tage med sig fra evalueringen?

At krydspreset mellem relationelt socialt arbejde og myndighedsarbejde kan mindskes. Erfaringer med TÆT-modellen er, at den måde at arbejde på bidrager til at styrke arbejdsglæden og den faglige stolthed i myndighedsarbejdet. For mange socialrådgivere er det netop oplevelsen af at kunne bruge deres faglighed i mødet med borgeren, der er afgørende for at trives og blive i jobbet.



Tilmeld dig nu og
vær sikker på
at få en plads
- fristen er
25. januar.

28.-29. APRIL 2027 **SOCIAL** RÅDGIVER DAGE

SOCIALRÅDGIVERDAGE 2027

Socialt arbejde i forandring - skal du med?

Reformer, faglig frisættelse og nye krav forandrer rammerne for socialt arbejde. På Socialrådgiverdage 2027 får du den nyeste viden, konkrete redskaber og stærk faglig inspiration, som kan styrke din praksis.

Dansk Socialrådgiverforenings fagfestival holdes 28. og 29. april.

Mød forskere, eksperter og kolleger fra hele landet - sammen styrker vi fagligheden og stoltheden i socialt arbejde.

Oplev blandt andre:

Anne Mette Møller, medforfatter til magtudredningen 2.0 'Skøn, magt og retssikkerhed'

Emil Falster, handicapforsker, forfatter og en skarp stemme i den socialpolitiske debat.
(programmet er stadig under udarbejdelse).

Vælg det, der er mest relevant for dig

Fordyb dig i én af seks minikonferencer med aktuelle temaer som:

- Faglig frisættelse
- Samspillet mellem jura, økonomi og faglig ledelse
- Øko-socialt arbejde
- To praktikker på uddannelsen
- Digitalisering set fra både borgerens og socialrådgiverens perspektiv

Deltag også i en række workshops, der er udviklet på baggrund af ideer fra fagfæller. Har du selv et emne, der fortjener en plads i programmet, kan du indsende dit forslag senest 4. november.

Se programmet, læs om oplægsholderne og følg med i nye programpunkter på socialraadgiverne.dk/SD27 og Facebook.

Socialrådgiverdage 2027 er stedet, hvor du styrker din faglighed, udvider dit netværk og får ny energi til dit arbejde. Vi glæder os til at se dig.





UDSATHED I BAGAGEN: ”Kan jeg være en god socialrådgiver, når jeg selv har oplevet omsorgssvigt?”

Kan egne erfaringer med omsorgssvigt og udsathed være en styrke i socialt arbejde? Det var socialrådgiver **Emilie Rasmussen** så meget i tvivl om, at hun længe holdt sin egen historie om omsorgssvigt hemmelig - af frygt for, at det i andres øjne ville undergrave hendes faglighed. Med **'autoetnografisk metode'** blev hun klogere på, hvordan hendes personlige bagage påvirker hendes **faglige blik** - og det har givet hende et nyt syn på forholdet mellem det personlige og det professionelle.

Af Susan Paulsen
Foto: Michael Drost-Hansen

Bag om temaet

Vi taler tit om faglighed som om, det er noget, der står alene. Men kan vi overhovedet adskille vores professionelle identitet fra de erfaringer, som vi har med os gennem livet? Temaet sætter fokus på autoetnografi som et redskab til refleksivitet og faglig udvikling og viser, hvordan større bevidsthed om egen bagage kan bidrage til at styrke fagligheden.

Jeg har lært, at man aldrig måtte blande det private ind i det professionelle. Derfor har jeg gemt min historie væk for at opbygge min faglige identitet. Vi lærte om de såkaldte tre P'er på uddannelsen: Professionel. Personlig. Privat. Samtidig hører jeg stadig indimellem nogen sige, at det er svært at have praktikanter, der selv har erfaringer med sociale problemer. Og der ligger jo en tanke om, at de så bliver for følelsesmæssigt involverede, siger socialrådgiver og praktikvejleder Emilie Rasmussen.

Spørgsmålet om forholdet mellem det personlige og professionelle har fulgt hende siden studietiden: "Kan jeg være en god socialrådgiver, når jeg selv har oplevet omsorgssvigt?" Hun har oplevet det som et tabu. At der har været, og stadig er, en stærk norm om at adskille personlige erfaringer og faglighed..

- Der er en forestilling om, at socialrådgivere med egne erfaringer fra sociale problemer risikerer at blive mindre fagligt stærke. Det er med til at skabe et tabu - og en oplevelse af, at man risikerer at blive stigmatiseret, hvis man bryder det tabu, mener Emilie Rasmussen.

På praktikvejledderuddannelsen blev hun introduceret for autoetnografisk metode, og hun begyndte at undersøge sin egen socialisering og dens betydning for hendes faglige praksis. Autoetnografi er en metode, hvor man skriver refleksive tekster og på den måde undersøger, hvordan egne erfaringer påvirker forståelsen af os selv og verden omkring os.

Arbejdet med metoden fik Emilie Rasmussen til at ønske et opgør med forestillingen om, at man ikke må blande det private ind i det professionelle.

→ – Jo mere jeg hemmeligholder, at jeg har oplevet nogle svære ting i mit liv, jo mere bærer jeg på den skam og det ansvar, som jeg har med mig fra barndommen, reflekterer socialrådgiver Emilie Rasmussen.

Når hun skal sætte ord på sine oplevelser fra barndommen, ønsker hun at holde det i generelle termer og ikke beskrive de konkrete oplevelser.

– Jeg har været udsat for omsorgssvigt, hvor de voksne ikke tog ansvar, og der opstod nogle meget u hensigtsmæssige familiedynamikker. Det hører med til min historie, at jeg først lærer min far at kende, da jeg er ti år.

I dag er Emilie Rasmussen 32 år, og i sit arbejde i 'Specialgruppen for børn og unge' i Aalborg Kommune møder hun hver dag unge og deres familier, som står i komplekse og sårbare livssituationer.

Det var som et led i sin uddannelse som praktikvejleder i 2024, at hun blev undervist i autoetnografisk metode, og i dag bruger hun både metoden selv og i arbejdet med de socialrådgiverstuderende, som hun er vejleder for. De studerende er typisk blevet introduceret for metoden på uddannelsen (Læs artiklen side 20).

"Teksten skrev nærmest sig selv"

Vi skruer tiden et par år tilbage, da Emilie Rasmussen for første gang prøver at skrive autoetnografisk i forbindelse med uddannelsen som praktikvejleder. Hun forberedte sig grundigt. Telefonen blev lagt væk og sat på lydløs. Mailen blev lukket ned. I den treværelses lejlighed i Aalborg skulle der være ro. Emilie havde på forhånd besluttet, hvilket møde hun ville skrive om. På sin hjemmearbejdsdag havde hun afsat to timer til opgaven. Alligevel var hun i tvivl, da hun satte sig til rette for at skrive.

– Jeg tænkte: "Kan jeg overhovedet slippe kontrollen og bare skrive?" Jeg er et ret struktureret menneske, og jeg var spændt på, om det lykkedes. Heldigvis forholdt min lille hund, Lulu, sig også rolig og nød, at jeg var hjemme.

Da Emilie Rasmussen først gik i gang med at skrive, gik det over al forventning.

– Allerede efter et par linjer var det, som om teksten skrev sig selv. Da jeg satte det sidste punktum, tænkte jeg: "Hvad er det egentlig, jeg har skrevet?" Det var først, da jeg læste teksten igennem bagefter, at jeg for alvor forstod, hvad der stod. Jeg fik øje på nogle ting og sammenhænge, som jeg ikke havde været bevidst om, siger hun.

Slukker for selvmedlidenhed

Emilie Rasmussens første autoetnografiske tekst handler om et møde med en ung borger, som hun



– Jeg har fået indsigt i nogle af de mønstre, som jeg selv bærer med mig, og bliver opmærksom på situationer, der kan trigge noget i mig, fortæller Emilie Rasmussen.



kalder Mathias. Vi har fået lov til at bringe et uddrag af teksten:

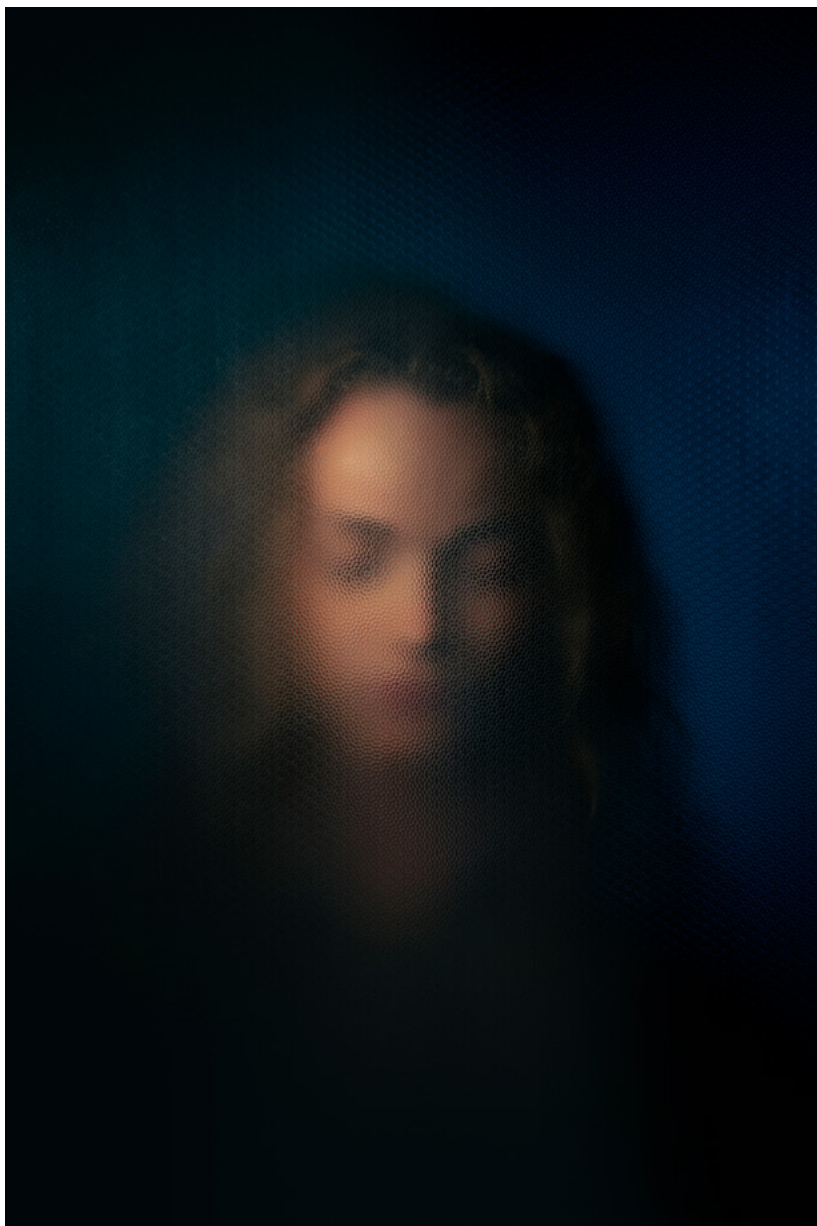
"Stemningen er intens, svær, dårlig, og der er tydeligt enormt mange følelser i rummet. Min puls stiger, jeg kan mærke, at min krop er anspændt, og jeg synes, at far skal tage sig sammen. Jeg har prøvet at være tydelig i, hvem den voksne er, men lige nu synes jeg, at det egentlig primært er Mathias.

Jeg ser Mathias have nogle forventninger til sin far, som jeg virkelig godt kan genkende. Men bare på dette ene møde er det tydeligt, at fars egne behov og minimale selvindsigt står i vejen for deres relation.

Jeg går ud af mødet og har cirka 20 minutter til at forberede mig til næste møde og ryste de mange stemninger fra dette møde af mig. Jeg kan mærke trætheden, men det er simpelthen for tidligt, for arbejdsdagen og rækken af møder er endnu ikke slut. Jeg får hurtigt slukket for min selvmedlidenhed og tager "socialråd-



– Emilie Rasmussen blev introduceret for autoetnografisk metode, da hun tog uddannelsen som praktikvejleder.



- Jo mere jeg hemmeligholder, at jeg har oplevet nogle svære ting i mit liv, jo mere bærer jeg på den skam og det ansvar, som jeg mener, at andre burde bære, reflekterer Emilie Rasmussen.

giverkasketten" på, forbereder mig på at være noget for andre og indstiller mig på at møde en anden ung med andre behov."

Professionel bevidsthed

Autoetnografien har givet hende et sprog for den del af arbejdet, som ofte foregår mere eller mindre ubevidst.

- Når jeg skriver autoetnografiske tekster, får jeg øje på, hvordan mine egne erfaringer og min faglighed spiller sammen. Det giver mig en anden



Stemningen er intens, svær, dårlig, og der er tydeligt enormt mange følelser i rummet. Min puls stiger, jeg kan mærke, at min krop er anspændt, og jeg synes, at far skal tage sig sammen.

Emilie Rasmussen, socialrådgiver (uddrag fra autoetnografisk tekst)

erkendelse, end jeg nødvendigvis får i situationen. På skrift kan jeg se nogle sammenhænge, som ellers er svære at få øje på, fordi de er så indlejrede i mig selv. Teksten bliver på den måde et redskab til at forstå både, hvor jeg kommer fra, hvad jeg er rundet af, og hvordan det påvirker mit professionelle arbejde.

Hun understreger, at pointen ikke er at lade personlige erfaringer fylde eller styre det professionelle arbejde.

- For mig er det at have egne erfaringer med omsorgssvigt ikke det samme som, at jeg er styret af dem. Professionel bevidsthed handler, som jeg ser det, om at kunne undersøge, hvordan mine erfaringer påvirker mit blik og om at kunne arbejde med det.

- Den slags refleksioner gør mig mere bevidst om, hvordan mine egne oplevelser påvirker mødet med de unge, borgerne og samarbejdspartnerne. Jeg bliver skarpere på, hvornår mine erfaringer spiller ind, og hvordan de kan påvirke mine vurderinger og reaktioner. Det giver mig en større bevidsthed om mig selv som fagperson og om den rolle, jeg træder ind i sammen med andre mennesker - jeg træner med andre ord refleksivitetsmusklen.

"Jeg kender mine triggere"

Emilie Rasmussen har blandt andet fået øje på, at bestemte situationer kan vække en stærkere følelsesmæssig reaktion hos hende end andre. Hvis hun møder mennesker, som efter hendes opfattelse ikke tager ansvar for deres barn, rammer det noget personligt.

- Jeg får indsigt i nogle af de mønstre, som jeg selv bærer med mig, og bliver opmærksom på situationer, der kan trigge noget i mig. For eksempel kan det vække noget særligt hos mig, når jeg møder forældre, som jeg oplever, ikke tager ansvaret på sig. Når jeg kender den reaktion hos mig selv, er jeg bedre forberedt på at





håndtere den professionelt og være bevidst om, hvad der sker i mødet.

– Det kan vække en irritation i mig. Nogle gange kan jeg mærke en vrede eller frustration, som egentlig handler om noget større end den konkrete situation. Før i tiden kunne jeg have svært ved at forstå, hvorfor jeg reagerede så stærkt, men gennem refleksionsarbejdet er jeg blevet mere bevidst om, hvad der ligger bag de følelser, fortæller hun.

”

Jeg har fået en anden ro, hvor borgerne forhåbentlig møder en mere autentisk version af mig.

Emilie Rasmussen, socialrådgiver



Emilie Rasmussen håber, at flere socialrådgivere vil begynde at tale om, hvilke værdier og erfaringer, de bringer med sig ind i arbejdet.

– Jeg er blevet mere bevidst om, at der er noget i den type situationer, som kan trigge noget i mig. Så kan jeg stoppe op og sige til mig selv: ”Jeg forstår godt, hvorfor du reagerer. Men det her handler ikke om dig. Det handler om den borger, der sidder over for dig, og om at forstå deres situation.” Den bevidsthed gør det lettere at være nærværende og professionel i mødet, forklarer Emilie Rasmussen.

Tavshed får skammen til at vokse

Emilie Rasmussen vender tilbage til spørgsmålet om forholdet mellem det personlige og det professionelle.

– Hvis vi tror, at vi ikke bringer vores egne værdier og erfaringer med ind i mødet med borgeren, så bliver vi blinde. Vi gør det jo under alle omstændigheder. Spørgsmålet er bare, om vi er bevidste om det.

Emilie Rasmussen understreger, at hun aldrig kunne drømme om at fortælle borgerne om sine private erfaringer.

”

Det er meget nyt for mig at dele noget mere sårbart om mig selv, men det er blevet vigtigt at være med til at bryde det tabu.

Emilie Rasmussen, socialrådgiver

– I takt med min tryghed på min arbejdsplads, deler jeg nu lidt mere om mig selv til mine kollegaer, fordi jeg tror på, at hvis vi er åbne over for hinanden om vores erfaringer, værdier, socialisering, så kan vi alle blive klogere på både hinanden og hinandens ressourcer ind i arbejdet.

– Og jo mere jeg hemmeligholder, at jeg har oplevet nogle svære ting i mit liv, jo mere bærer jeg på den skam og det ansvar, som jeg mener, at andre burde bære. Og jeg er begyndt at spørge mig selv for hvis skyld, jeg holder det hemmeligt. Det er meget nyt for mig at dele noget mere sårbart om mig selv, men det er blevet vigtigt at være med til at bryde det tabu.

Det har Emilie Rasmussen også skrevet en autoetnografisk tekst om på baggrund af et møde med en familie, hvor børnene risikerede at stå i en loyalitetskonflikt om, hvad de måtte fortælle. Her er et lille uddrag:

”Når et barn skal bære på en stor hemmelighed, eller får at vide, at det ikke må sige noget videre, er der risiko for, at hemmeligheden vokser indeni og giver skammen lov til at fylde. Det er som om, at der ikke er plads til de forskellige dele af mig længere. Jeg har forsøgt for alt i

verden at være udelukkende socialrådgiver og opbygge mig en faglig integritet og anerkendelse, og jeg har ikke turde at åbne op for, at jeg altså også har svære oplevelser med mig, for hvad tænker mine kollegaer eller andre i faget ikke om det eller mig? Kan jeg så overhovedet være en fagligt dygtig socialrådgiver?”

Styrket faglighed og selvforståelse

På spørgsmålet om, hvad der er det vigtigste, hun har lært af at arbejde mere reflektivt og skrive de autoetnografiske tekster, svarer Emilie Rasmussen:

– Jeg har fået en anden ro, hvor borgerne forhåbentlig møder en mere autentisk version af mig. Jeg er blevet mere bevidst om, hvor mine styrker ligger, og hvor mine grænser går. Jeg ved bedre, hvordan jeg passer på mig selv. Samtidig har jeg opdaget, at jeg trives i situationer med kaos og mange bolde i luften, og jeg kan arbejde under et stort pres uden at miste roen. Men jeg er også blevet opmærksom på, at jeg nogle gange tager for meget ansvar. Og at jeg ikke er den bedste version af mig selv, når jeg møder passivitet, fordi det, som jeg oplever som manglende ansvar, har jeg svært ved at håndtere.

At tage for meget ansvar – og have svært ved at bede andre om hjælp, har Emilie Rasmussen også reflekteret over:

”Jeg spørger også om hjælp, hvis jeg har brug for den. Det er typisk nogle spørgsmål om noget, som jeg ikke har prøvet før, eller hvor jeg er i tvivl om, hvem jeg f.eks. skal kontakte. Jeg har svært ved at bede om hjælp til mere end det. Jeg vil ikke lægge den byrde over på mine kollegaer. Jeg undrer mig nogle gange over hvorfor. Jeg kan godt lide at hjælpe andre, men jeg har svært ved at bede om hjælp. Paradoksalt nok. Det føles for sårbart, hvis jeg er den, der skal hjælpes, mens jeg føler mig stærk, hvis jeg er hjælperen. Fuldstændig som var jeg otte år igen og forsøgte at bede om hjælp, men ingen hørte det, eller alle ignorerede det. Stilheden, både nu og dengang, er larmende.”

Emilie Rasmussen håber, at flere socialrådgivere vil begynde at tale om, hvilke erfaringer og værdier de bringer med sig ind i arbejdet. Og hun kan sagtens se for sig, at hun også har lyst til at arbejde mere reflektivt sammen med kollegerne.

– Vi får gruppesupervision cirka hver anden måned, og det kunne være fint at prøve at arbejde med autoetnografisk metode sammen med kollegerne. Jeg kunne faktisk godt overveje at tage en af mine tekster med ind i det rum, for jeg tror, at det er relevant for mange.

Hun oplever, at arbejdet med at undersøge sine egne erfaringer både har styrket hendes faglighed og givet hende en større forståelse af sig selv.

– Jeg får lyst til lige at tage 10-årige Emilie i hånden og sige: Det er faktisk okay, at du mærker det her.



At skrive autoetnografisk

En autoetnografisk tekst skriver man:

- I nutid og i jeg-form.
- Uden argumentation, begrundelse og forsvar.
- I stil med en novelle eller et digt.
- Om subjektive tanker og følelser.
- Til og fra hjertet og ikke hjernen.

Kilde: ”At have blik for sig selv, når man har blikket på andre – autoetnografisk metode i professionsuddannelser og arbejdsliv”, af Lene Ingemann Brandt og Vivi Imer Hansen, Hans Reitzels Forlag.

→ Ekspert og underviser:

"Vi er alle rundet af noget"

Når fagprofessionelle vender blikket mod sig selv, kan det give et skarpere blik på andre. Vivi Imer Hansen, medforfatter til en bogen "At have blik for sig selv, når man har blikket på andre", forklarer, hvordan autoetnografiske tekster kan styrke refleksiviteten, forebygge blinde vinkler og forbedre relationen til borgeren.

Af Susan Paulsen

Foto: Michael Drost-Hansen

HVOR KOMMER DU FRA, spørger vi ofte? Men måske er det lige så relevant at spørge: Hvad kommer du af? Det mener Vivi Imer Hansen. Hun er studielektor og praktikkoordinator på socialrådgiveruddannelsen ved Aalborg Universitet og sidst, men ikke mindst, er hun medforfatter til bogen "At have blik for sig selv, når man har blikket på andre – autoetnografisk metode i professionsuddannelser og arbejdsliv".

Hun har skrevet bogen sammen med Lene Ingemann Brandt, ph.d. i sociologi (se boks på side 23), og

de undersøger, hvordan den enkeltes livserfaringer har indflydelse på det professionelle blik, og hvordan refleksivitet kan styrke faglighed, samarbejde og dømmekraft i mødet med borgerne.

Arbejdet med bogen tager blandt andet afsæt i mødet med de studerende på uddannelsen, hvor Vivi Imer Hansen, der selv er uddannet socialrådgiver, underviser de studerende, som er på vej i praktik, og socialrådgivere, som tager praktikvejleder-uddannelsen.

– Jeg mødte studerende, som havde søgt uddannelsen af alle mulige grunde, og jeg syntes, at det var interessant at kigge nærmere på, hvad deres livserfaringer betød for deres profession. At vi frem for kun at tale om, hvor vi kommer fra rent geografisk, også interesserer os for, hvad vi kommer af, fortæller hun. Og henviser i samme åndedrag til, at det også er relevant i forhold til praktikforløbets læringsmål om både personlige og faglige forudsætninger.

– Læringsmålene var indgangen til at kunne arbejde med de studerende om, hvad de selv er rundet af. Der kunne være særlige forhold i familien, frivilligt arbejde eller erfaringer som tillidsrepræsentant. De ting, syntes jeg, at vi skulle kunne tale om, fortæller Vivi Imer Hansen og uddyber:

– Mit fokus er at kvalificere uddannelsen og kvalificere de studerende bedst muligt til at kunne stå i praksisfeltet.

Egne erfaringer påvirker blikket

En vigtig del af undervisningen er at få øje på, hvordan egne erfaringer, normer og værdier påvirker mødet med andre mennesker. Vivi Imer Hansen

5 GODE RÅD

til at skrive refleksivt

1. Husk på en situation, hvor du på jobbet blev særlig berørt, udfordret eller vred.
2. Beskriv situationen så præcist som muligt i jeg-form, nutid, uden begrundelser og fra hjertet.
3. Tag beskrivelsen frem efter et par dage, skriv hvilke tanker du har gjort dig om, hvorfor du blev så berørt.
4. Hvilke værdier har du med hjemmefra i forhold til indholdet. Hvis det eksempelvis var en sygesamtale – hvilket normsæt har du med hjemmefra i forhold til sygdom og sygemelding?
5. Husk: Du har ikke fundet en psykologisk problemstilling hos dig selv, men er gået i gang med at øge din refleksivitet.

Kilde: Vivi Imer Hansen, studielektor og praktikkoordinator, AAU, medforfatter til "At have blik for sig selv, når man har blikket på andre".



nævner et eksempel med en studerende, der kommer på hjemmebesøg hos en familie.

– Den studerende kan tænke: 'Hold da op, hvor er der rodet her.' Men det handler jo ikke om den familie. Det handler om, hvad man selv kommer af. Hvis jeg for eksempel tænker, at der burde være gjort rent, fordi der kommer gæster, bliver jeg samtidig opmærksom på den kultur og de normer, jeg selv er vokset op med. Det har betydning for de faglige vurderinger.

– Hvad er det, man har set? Hvad er det for nogle værdier, man tillægger betydning? Det er ikke for at rode op i alt muligt fra fortiden, men for at skabe



– Mit fokus er at kvalificere uddannelsen og kvalificere de studerende bedst muligt til at kunne stå i praksisfeltet, siger Vivi Imer Hansen.

Hver tredje har oplevet omsorgssvigt

Et flertal af de studerende – 69 procent – har personlige erfaringer med meget alvorlige sociale problemer, når de begynder på socialrådgiveruddannelsen. Det problem, som hyppigst angives af de studerende, er omsorgssvigt i barndommen. Det gælder for næsten hver tredje studerende.

Det viser en undersøgelse med svar fra 149 studerende, som har været omtalt i tidsskriftet 'Uden for nummer', nr. 50/25.

Læs artiklen "Socialrådgiverstuderendes erfaringer med sociale problemer viser behov for nye perspektiver på brugererfaringer" på socialraadgiverne.dk/tidsskriftet-uden-for-nummer.

en refleksivitet, som har betydning for måden, man arbejder på.

I undervisningen begynder de studerende med nogle korte skriveøvelser med udgangspunkt i faglige temaer som hjemløshed, sorg eller misbrug. De kan for eksempel få sætningen: "Der hvor jeg kommer fra...", som de skal skrive ud fra.

– Nogle skriver, at de aldrig har mødt hjemløshed. Andre skriver om familiemedlemmer, der har arbejdet på herberg. Andre igen har egne erfaringer. Det er en måde at forbinde sig med den faglige tematik på, forklarer Vivi Imer Hansen og fortsætter:

– Samtidig opdager de studerende, at deres medstuderende kan have helt andre erfaringer end dem selv. Min oplevelse er, at deres livserfaringer taler ind i deres motivation for at søge ind på studiet.

Skriveproces skaber læring

Efterfølgende arbejder de studerende med autoetnografi, hvor de skriver tekster om konkrete oplevelser fra praktikken. Teksterne skrives i jeg-form og nutid og tager udgangspunkt i det, der følelsesmæssigt har været på spil.

Det særlige er ifølge Vivi Imer Hansen, at skriveprocessen i sig selv skaber læring.

– Jeg har selv oplevet at skrive en tekst og en halv time senere læse den igennem og tænke: "Er det virkelig mig, der har skrevet det her?" Jeg vidste ikke, at det var det, der var på spil i den situation. Man lærer simpelthen noget alene af at skrive og den efterfølgende analyse, der øger refleksiviteten.





Hun fortæller, at de studerende læser hinandens tekster og taler om hinandens erfaringer i små studiegrupper.

– De lærer virkelig meget af at læse hinandens tekster. De lærer hinanden at kende på en helt anden måde, og de kan spejle sig i de problemstillinger, andre har stået i.

Arbejdet med personlige erfaringer kan lyde sårbart. Derfor understreger Vivi Imer Hansen, at undervisningen handler om refleksivitet, ikke om at afdække traumer.

– Vi siger ikke til de studerende, at de skal skrive om det mest sårbare, de kan komme i tanke om i deres



– **Man lærer noget alene af at skrive og den efterfølgende analyse, der øger refleksiviteten, forklarer Vivi Imer Hansen.**

Alle har en bagage med sig

Vivi Imer Hansen understreger, at autoetnografisk refleksivitet ikke alene retter sig mod svære livserfaringer. Vi er alle præget af vores personlige bagage, som vi bevidst eller ubevidst bringer med os. Det understreges af de to udvalgte eksempler.

”Man bliver ikke hjemme, fordi man har ondt”

”Borgeren fortæller, at lægen har sagt, hun skal holde hånden i ro. ”Han har ikke sagt, hvor længe,” siger hun. ”Så jeg tør ikke starte, før han siger, det er okay.”

Jeg hører mig selv sige: ”Det giver mening”, men min krop protesterer. Det giver ikke rigtig mening for mig.

Jeg har svært ved at sætte mig ind i det. Jeg er vokset op med en far, der er selvstændig. En mand, der altid stod op klokken fem, også om søndagen. Jeg lærte tidligt, at man ikke bliver hjemme, bare fordi man har ondt. Jeg fik et skulderklap, hvis jeg tog på arbejde, selv om jeg havde kastet op aftenen før.”

Kilde: Vivi Imer Hansen – et eksempel fra undervisningen

Udsathed i rygsækken

”(...) Udsathed er ikke kun noget, jeg arbejder med. Den bor også i mig. Jeg har fast indkomst, nøglekort og faglighed i rygsækken – men den gamle uro dukker stadig op i mødet med bestemte stemninger, bestemte blikke.

Jeg kender den i tonen hos et barn, der ikke vil sige, hvorfor hun ikke har madpakke med. Jeg hører det i en mors måde at trække vejret på, lige før hun skal begynde at forklare sig.”

Kilde: At have blik for sig selv, når man har blikket på andre – autoetnografisk metode i professionsuddannelser og arbejdsliv”, af Lene Ingemann Brandt og Vivi Imer Hansen, Hans Reitzels Forlag.

liv. De vælger selv, hvad de vil bringe ind i undervisningen. Teksterne relaterer sig til faglige tematikker, og jeg kan ikke udelukke, at nogle studerende ønsker selv at arbejde med tematikker, som vi ikke er involverede i. Vi taler meget ind i ressourcer. Hvad har du lært af det her? Hvad kan du bruge det til som fagperson?

Erfaring som faglig styrke

For studerende bliver egne erfaringer en værdifuld ressource i praktikken. Vivi Imer Hansen fortæller om en studerende med egen erfaring med en psykisk lidelse. Den studerende brugte ikke erfaringen direkte i mødet med borgere, men kunne bruge den i dialogen med sin praktikvejleder.

– Hun kunne sige: Når vi står i de her situationer, tror jeg, at jeg selv, da jeg havde en psykisk lidelse, ville have syntes, at det var rart på den og den måde. Sådan blev hendes erfaring omsat til faglig forståelse.

Det handler dog ikke om, at personlige erfaringer skal styre vurderingerne, pointerer Vivi Imer Hansen.

– Man skal have forståelse for, at her er der noget, der er rundet af mig. Og der er nogle andre, der er rundet af noget andet. Når de studerende har fået øje på, hvad de selv er rundet af, så kobler vi det også til forskellige fagbegreber

Et fag i bevægelse

Traditionelt har idealet været, at det personlige og det professionelle skal holdes skarpt adskilt. Vivi

Imer Hansen oplever, at der er en bevægelse på vej i faget. Hun peger blandt andet på den voksende interesse for peer-erfaringer og erfaringsbaseret viden.

Samtidig oplever hun, at der fortsat findes emner, som mange er tilbageholdende med at dele. Det kan være erfaringer med psykisk sygdom, misbrug eller svære opvækstforhold. Derfor er hendes råd også, at man går forsigtigt frem.

Og i undervisningen oplever hun, at de studerende skal tage et lille tilløb for at overgive sig til den autoetnografiske skrivning.

– Det kan være svært at forstå, at det faktisk er en legitim faglig opgave at tage udgangspunkt i egne erfaringer. Flere studerende fortæller, at det, der tager længst tid, ikke er selve skrivningen, men forberedelsen – at finde ud af, hvad man vil skrive om.

Ikke kun svære livserfaringer

Vivi Imer Hansen understreger, at arbejdet med refleksivitet ikke kun er relevant for studerende med svære livserfaringer.

– Det er virkelig vigtigt, at det er for alle, fordi vi er alle sammen rundet af noget. Også den, der eksempelvis er vokset op i stabile rammer med styr på økonomien og faste normer, tager erfaringer med sig ind i mødet med borgere. Det har betydning for, hvordan vi ser verden.

Derfor mener hun, at refleksivitet over egne erfaringer bør være en integreret del af den faglige udvikling.

– Jeg synes faktisk, at man bør give sig selv den omsorg at skrive nogle små tekster om det, der berører én i arbejdet.

PODCAST OM AUTOETNOGRAFISK METODE:

Derfor skal du tage dig selv med på arbejde

I det nye afsnit af Dansk Socialrådgiverforenings podcast Social Puls kan du møde sociolog **Lene Ingemann Brandt**, som er medforfatter til bogen "At have blik for sig selv, når man har blikket på andre – autoetnografisk metode i professionsuddannelser og arbejdsliv".

Vi har udvalgt et par citater med Lene Ingemann Brandt:

"Hvis vi skal være i trivsel og kunne holde til arbejdet med sårbare mennesker, så bliver vi nødt til at anerkende, at vi er subjektive væsener, som selv

kommer af noget. Det har betydning for os, men det har også betydning i forhold til borgerne. At jeg ved, hvad jeg kommer af, at jeg ved, hvad jeg synes er vigtigt. At jeg ved, at jeg slår mig på nogen, som har misbrugsproblematikker, eller at jeg har svært ved at forstå nogen, der er arbejdsløse."

"En studerende, jeg havde, holdt oplæg for nogle andre studerende, og fortalte: Jeg kommer ude fra en landsby i Nordjylland, jeg har aldrig lugtet, hvordan hash lugter. Jeg har aldrig mødt sociale

problemer. Min mor og far tog mig med på campingtur. Der foregår noget andet, end det jeg kender – hvad gør det ved min faglighed, min professionalisme, hvad gør det ved min dømmekraft, skøn og vurdering?"

Socialrådgiver og praktikvejleder **Emilie Rasmussen** fra artiklen side 14 er også med i podcasten.

Lyt til det nye afsnit af Social Puls på socialraadgiverne.dk/podcast eller dér, hvor du normalt lytter til podcast.

**Signe Færch**Forkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening**Marie Vithen**Næstforkvinde for Dansk
Socialrådgiverforening

VI SKAL STYRKE SOCIALRÅDGIVERES FAGLIGHED OG KARRIEREVEJE

OVER ÅRENE er socialrådgivernes opgaver blevet mere komplekse, lovgivningen mere omfattende, og forventningerne til vores faglighed større. Men uddannelsesmulighederne er ikke fulgt med.

Når der som led i uddannelsesreformen skal udvikles professionsmasteruddannelser, bør man derfor oprette en

myndighedsområdet, fordi de får mulighed for at udvikle sig og tage et større ansvar som faglige nøglepersoner med særlige kompetencer.

En professionsmaster vil ikke kun indfri et ønske hos de socialrådgivere, som savner udviklingsmuligheder. Den vil også løfte kvaliteten og retssikkerheden i myndighedsarbejdet, hvis flere socialrådgivere kan dygtiggøre sig.



En professionsmaster vil løfte kvaliteten og retssikkerheden i myndighedsarbejdet.

for socialrådgivere.

For mange er det nemlig svært at videreudanne sig uden at bevæge sig væk fra socialrådgiverfagets kerneopgaver, og samtidig ser vi, at erfarne socialrådgivere over tid søger væk fra myndighedsområdet, fordi mulighederne for faglig specialisering og udvikling tynder ud efter en årrække.

Med en professionsmaster kan man udvikle sine specialkompetencer, styrke sin professionelle dømmekraft og bygge oven på den praksiserfaring, man tilegner sig i arbejdet som socialrådgiver. Det kan være med til at sikre, at flere får lyst til at blive i socialrådgiverfaget og på

Som fagforening tager vi medlemmernes faglighed alvorligt, og i DS har vi derfor lavet en ambitiøs satsning på flere faglige udviklingstilbud – med både velbesøgte webinarrer, en helt ny podcast og flere fysiske arrangementer. Men det kan ikke stå alene.

Derfor arbejder DS for en professionsmaster til socialrådgivere. Helt aktuelt rejser jeg ønsket hver gang, jeg mødes med én af Folketingets nye uddannelsesordførere. Jeg håber, at vi kan overbevise dem om at give os bedre muligheder for at udvikle os og bruge vores faglighed gennem et helt arbejdsliv.



Børnenes mistrivsel skal opdages langt hurtigere, og der skal arbejdes på tværs af skole, PPR og familieafdeling for at sikre barnet den rette støtte. Her kan skolesocialrådgivere spille en rolle, mens der også er gode taktik i regeringens forslag om at indføre familieambassadører som en slags "tovholder" for familierne.

Signe Færch, forkvinde, Dansk Socialrådgiverforening, i debatindlægget "Det er dyrt, når skolefravær griber om sig", **Kommunen.dk**, 6. september



Et ansættelsesstop kan lyde som et internt administrativt værktøj. Men konsekvenserne kan mærkes direkte af borgerne. Når en socialrådgiver eller en anden fagprofessionel stopper og ikke bliver erstattet, forsvinder borgernes behov for hjælp ikke. Opgaverne bliver blot fordelt mellem færre medarbejdere. Det kan betyde længere ventetid, flere rådgiverskift, mindre tid til den enkelte, mindre kontinuitet og færre muligheder for at følge tæt op, når en borgers situation ændrer sig.

Ida Louise Jervidal, fællestillidsrepræsentant for socialrådgiverne i Aarhus Kommune i debatindlægget "Man redder ikke socialområdet ved at svække beskæftigelsesindsatsen", **Jyllands-Posten**, 1. september



"Hvis faglig dømmekraft i stigende grad erstattes af standardiserede processer og kontrol, risikerer vi blot en anden form for svigt: Et system, der gør det samme i meget forskellige situationer, fordi det er det, systemet kan kontrollere og dokumentere. Faglig dømmekraft er imidlertid ikke det samme som, at den enkelte professionelle frit kan gøre, hvad vedkommende vil, snarere tværtimod, for god faglig dømmekraft bygger på viden, metode, refleksion og evnen til at begrunde sine vurderinger."

Lena Munk Trolborg, Afdelingsleder i Familierådgivningen, Ikast-Brande Kommune og **Maria Appel Nissen**, Professor i socialt arbejde, Aalborg Universitet i debatindlægget "Kritik af anbringelsesområdet kalder på mere end kontrol og sanktioner" på **socialmonitor.dk**, 18. september



Vi har delt velfærdsstaten op, fordi specialisering er nødvendig. Men borgerens liv lader sig ikke dele op på samme måde. Specialisering behøver ikke føre til fragmenterede indsatser. Det kræver, at vi forstår, hvordan styring og organisering på tværs enten skaber eller modvirker sammenhæng.

Carsten Strømbæk Pedersen og **Andreas Klein Eriksen**, hhv. forsknings- og analysechef i VIVE og kontorchef i Social- og Boligstyrelsen i kronikken "Borgerens problemer hænger sammen. Det gør velfærdsstatens løsninger ikke" **Altinget.dk/social**, 18. september



Mie Vode Moll

Forkvinde, Region Syd



Rasmus Balslev

Formand, Region Øst



Trine Quist

Formand, Region Nord

Mette Louise
BrixKarina Rohr
SørensenLone
EngelsLouise
Marie Friis

Sundheds-
socialrådgiver,
Odense Universi-
tetshospital og
formand for DS'
Fagligt Selskab
for Sundhedsso-
cialrådgivere

VI ER SAMMEN OM FAGLIG LEDELSE

GODT socialrådgiverarbejde og faglig trivsel kræver god, faglig ledelse. Derfor har bestyrelsen i DS Region Øst holdt Faglig Fællesskabsdag for 200 medlemmer, hvor fokus var på faglig ledelse i praksis.

Behovet for et fælles fagligt

”

Der er brug for flere ledere, som socialrådgiverne kan spejle sig i.

sprog og en fagligt funderet rammesætning af arbejdet er kun vokset af, at man fra politisk side taler om faglig frisættelse af socialrådgiverne. Frisættelse er for eksempel indbygget direkte i den seneste beskæftigelsesreform, og fra nærmest alle de borgmesterkontorer, jeg besøger, lyder der et klart ønske om at lade rigide arbejdsgange og en lille eller ingen beslutningskompetence afløse af tillid til socialrådgivernes dømmekraft. Men hvordan er det lige, man leder frisatte medarbejdere? Blandt andet ved at brede ansvaret ud og involvere medarbejderne i problemløsningen, fortalte afdelingsleder Karina Elkjær fra den vellykkede ungeindsats MIFU på Bornholm.

Alle socialrådgivere bedriver faglig ledelse. Om man er personaleleder, der beslutter arbejdsmetoder, faglig koordinator, der laver sagsgennemgang, eller frontmedarbejder, der leder et tværfagligt møde. Og i samtalerne på Faglig Fællesskabsdag blev det tydeligt, at faglig ledelse er noget, vi på tværs af roller skal være sammen om og har ansvar for lykkes.

Faglig ledelse er til gengæld også meget mere – og meget sværere – end bare at fortælle nogen, hvad de skal gøre. Som en leder sagde til mig: Faglig ledelse er det modsatte af at bede socialrådgiverne ”skru ned for serviceniveauet”, når de går til deres leder med besked om, at de har travlt. Det er at skabe rum for fælles refleksion over de muligheder og prioriteringer, der er til stede, og tage ansvar for retningen.

Fra DS kan vi understøtte udviklingen af faglig ledelse ved at sætte den op på en ’piedestal’, samle medlemmer om debatten og arbejde for gode vilkår, der giver luft til faglig refleksion. Og så er jeg virkelig glad for, at vi sammen med KL tilbyder et udviklingsforløb – ”Mod på ledelse” – for socialrådgivere, der overvejer at gå ledervejen. For der er plads til – og brug for – mange flere ledere, der står på et fagligt fundament, som socialrådgiverne kan spejle sig i.

Da døden lod vente på sig

Forestil dig at være alvorligt syg og svækket og ikke have nogen pårørende. Sådan var det for Lise. Hun havde styr på sin økonomi og sit job. Kontakten med kollegerne var vigtig, for det var hendes eneste sociale kontakt i løbet af dagen. Hun lod kun de færreste komme tæt på og satte en ære i at klare sig selv. Men den dag, da kræften blev diagnosticeret, blev alt ændret.

Lise fik styr på de praktiske ting som ”Min sidste vilje”, testamente og betaling af bedemand. Alt var klart til, når hun skulle dø. Men vejen var lang og uforudsigelig. Som tiden gik, følte Lise, at døden snød hende, for hun havde længe følt sig klar. Hun bekymrede sig for, hvad der skulle blive af hende, indtil døden kom.

Om natten så hun en mørk, høj skikkelse sidde i lænestolen på stuen i hospice, og bad ham om at tage hende med. Andre nætter drømte hun om at styre en kæmpe flyvemaskine, mens hun græd, fordi maskinen var for svær at styre. Hendes bedste stunder var, når hun sov om eftermiddagen, for så lå hun i sit tøj og skulle ikke overskue at komme op og få tøj på, når hun vågnede.

Vi havde mange møder gennem det sidste år af hendes sygdomsforløb. Hun blev mere og mere svag, kunne ikke fastholde hukommelsen og koncentrationen, glemte koder og mærkede, at hjernen begyndte at svigte. Men der var ingen pårørende at overgive ansvaret til. Ingen, som kunne vande hendes blomster, handle ind, gå på netbank for hende. Lise var indlagt fire gange på hospice.

Sidste gang vidste hun godt, at hun ikke kom hjem igen. Den største stressfaktor for hende var, hvis hun blev udskrevet fra hospice og skulle på plejehjem, for hvem skulle pakke hendes ting ned? Hvem skulle vælge for hende, hvad der skulle med og ikke med? Det blev udslagsgivende. Jeg fik forklaret hendes situation til mine tværfaglige kollegaer, og hun fik lov til at blive på hospice til livets afslutning. Omgivet af mennesker, som efterhånden kendte hende godt.

Hun fik ro til at kunne nyde de små stunder med liv; en skefuld suppe eller en bid is. At blive holdt i hånden, at sove trygt og leve uden frygt for at være helt alene, når døden kom. ♦

Socialrådgivere er samfundets virkelighedskonsulenter

- om professionelt mod og samfundsansvar

Socialrådgivere står dér, hvor politiske beslutninger møder menneskers hverdagsliv. Vi ser konsekvenserne, længe før de optræder i statistikker og evalueringer. Derfor er vores opgave ikke alene at forvalte rammerne, men også at udfordre dem, når de står i vejen for faglige løsninger, menneskelig værdighed og et stærkere velfærdssamfund.

Af Sandra Krebs-Hille, lektor i socialt arbejde, socialrådgiver og cand.mag., Københavns Professionshøjskole, Institut for Socialrådgiveruddannelse

"DET HAR JEG ALDRIG prøvet før, så det kan jeg sikkert godt." De fleste af os kender Pippi Langstrømpes berømte replik. Vi smiler af den, fordi den rummer en ukuelig tro på, at verden kan formes og forandres. Måske er der brug for lidt mere af den ånd i socialt arbejde. Ikke i betydningen naiv optimisme eller trodsighed for trodsighedens skyld. Men i betydningen fagligt mod.

Mod til at stille spørgsmål ved det, der er blevet selvfølgeligt. Mod til at udfordre det, der ikke fungerer. Og mod til at insistere på menneskers værdighed, også når systemer, strukturer og styringslogikker trækker i en anden retning.

Socialt arbejde har aldrig været for de konfliktsky.

Vores profession befinder sig i spændingsfeltet mellem samfundets idealer og menneskers levede liv. Hver dag omsætter vi lovgivning, politiske prioriteringer og økonomiske rammer til konkrete vurderinger med betydning for konkrete mennesker.

Derfor har socialrådgivere altid haft brug for faglighed. Men måske har vi i disse år mere end nogensinde brug for integritet, dømmekraft og mod.

Når fagligheden forpligter

Vi lever i en tid, hvor dokumentation, styring og effektivisering fylder stadig mere. Mange beslutninger træffes langt fra de mennesker, de vedrører. Samtidig bliver de sociale problemstillinger mere komplekse, mens mange socialrådgivere oplever et stadig mere begrænset råderum.

Udfordringen opstår, når afstanden mellem beslutninger og konsekvenser bliver for stor. Når dem, der fastlægger rammerne, og dem, der skal leve med dem, ikke længere deler den samme virkelighed. Det er netop her, vores professionelle ansvar bliver tydeligt.

Når de strukturelle vilkår begrænser mulighederne for at skabe de løsninger, som vi fagligt vurderer ville være mest meningsfulde, må vi turde pege på det.

Ikke som opposition for oppositionens skyld, men som en professionel forpligtelse.

Vores faglighed mister værdi, hvis den alene bruges til at administrere rammerne. Den får først sin fulde betydning, når den også bruges til at kvalificere dem.

Socialrådgivere besidder en særlig viden. Vi ser konsekvenserne af politiske beslutninger, organisatoriske prioriteringer og sociale uligheder, længe før de bliver synlige i rapporter og evalueringer. Vi møder mennesker dér, hvor velfærdssamfundets styrker og svagheder bliver til virkelighed. Den viden forpligter.

Tavshed er sjældent neutral

Ansvar handler imidlertid ikke kun om relationen opad i systemet. Det handler også om relationen til os selv som profession. Alle professioner har blinde vinkler. Alle arbejdsfællesskaber kan udvikle vaner og praksisser, som med tiden ophører med at blive genstand for refleksion. Derfor må vi også turde udfordre hinanden.

Når vi oplever handlinger eller arbejds-
gange, som ikke stemmer overens med
vores faglige eller etiske standarder, er
tavshed sjældent neutral. Tavshed bliver
let til accept.

Det kræver integritet at stille spørgs-
mål: Skaber denne praksis værdi for
borgerne? Gør vi det rigtige, eller gør vi
blot det, vi plejer? Er vores egne forståel-
ser ved at blive en del af problemet frem
for en del af løsningen?

Den form for refleksion er ikke et tegn
på illoyalitet. Tværtimod. Det er et udtryk
for loyalitet over for professionens vær-
dier. Vi skylder hinanden at være loyale
over for faget før vanerne.

"Dem" og "os"

Måske er en af de største udfordringer i
vores tid, at afstanden mellem mennesker
på mange områder ser ud til at vokse. Når
afstanden bliver stor nok, opstår der let et
"dem" og et "os". Ikke nødvendigvis af ond
vilje, men fordi vi gradvis mister indsig-
ten i hinandens livsvilkår.

Det ser vi, når forældre til børn med
handicap fortæller, at de ikke oplever sig
hørt i mødet med systemet. Det ser vi, når
mennesker i udsatte positioner oplever,
at løsninger udvikles om dem snarere end
med dem.

Og det ser vi, når komplekse sociale
problemer reduceres til spørgsmål om
motivation, ansvarlighed eller individu-
elle valg. Som socialrådgivere ved vi, at
virkeligheden sjældent er så enkel.

Vi ved, at sociale problemer opstår i
samspillet mellem mennesker og deres
livsbetingelser. At muligheder ikke er
ligeligt fordelt. Og at menneskers handle-
muligheder formes af sociale, økonomiske
og kulturelle vilkår.



”

**Vi møder mennesker dér, hvor
velfærdssamfundets styrker
og svagheder bliver til virkelig-
hed. Den viden forpligter.**

Sandra Krebs-Hille, lektor i socialt arbejde

Derfor har vi også et ansvar for at udfor-
dre fortællinger, som reducerer kom-
plekse liv til individuelle mangler. Ikke
for at fritage mennesker for ansvar, men
for at sikre, at ansvar aldrig løsrives fra
vilkår.

Virkelighedsnær viden

Borgerne er afhængige af, at nogen for-
tæller deres historier. Beslutningstagere
er afhængige af viden om, hvordan deres
beslutninger virker i praksis. Og samfun-
det er afhængigt af professioner, som kan
bygge bro mellem de to. Her har socialråd-
givere en særlig rolle.

Vi fungerer som en slags virkeligheds-
konsulenter for velfærdssamfundet, fordi
vi har adgang til erfaringer og perspekti-
ver, som ellers risikerer at gå tabt. Derfor
må vores engagement række ud over den
enkelte sag. Vi må deltage i den offent-
lige debat. Vi må insistere på nuancer,
når komplekse problemer reduceres til
enkle løsninger. Og vi må bidrage med
den virkelighedsnære viden, som bliver
synlig, når man står tæt på menneskers
hverdagsliv.

Men professionens styrke ligger ikke i
den enkelte stemme. Den ligger i fælles-
skabet. Når vi bringer vores faglighed i
spil sammen, bliver erfaringer til indsig-
ter. Bekymringer bliver til argumenter.

Observationer bliver til viden, som kan
kvalificere udviklingen af fremtidens
velfærdssamfund. Derfor har vi brug for
et kollektivt mod.

Arven forpligter

Til næste år fylder socialrådgiverprofes-
sionen 90 år. I næsten et århundrede har
generationer af socialrådgivere stået dér,
hvor samfundets beslutninger møder
menneskers liv. Vi har været med til at
udvikle velfærdsstaten. Vi har bygget bro
mellem borgere og systemer. Og vi har
insisteret på, at sociale problemer ikke
blot er individuelle udfordringer, men et
fælles samfundsansvar. Det er en arv, vi
kan være stolte af.

Men et jubilæum er ikke kun en an-
ledning til at se tilbage. Det er også en
anledning til at spørge, hvilken profes-
sion vi ønsker at være i fremtiden. Skal
vi primært være dem, der administrerer
de rammer, andre opstiller? Eller skal vi
fortsat være en profession, der bruger sin
faglighed, sine erfaringer og sin etik til at
kvalificere de beslutninger, som former
menneskers liv?

Spørgsmålet er derfor ikke, om social-
rådgivere kan være en samfundsforan-
drende kraft. Det har vi allerede været.
Spørgsmålet er, om vi også tør være det i
de næste 90 år. ♦

Du kan maile til
redaktionen@socialraadgiverne.dk

Deadline for læserbreve til nr. 6-26
er 18. november klokken 9.00.
Maks 1900 anslag inkl. mellemrum.

AI KAN IKKE DRIKKE KAFFE MED ARBEJDSGIVEREN

Nadia Mattila

Virksomhedskonsulent, Roskilde Kommune

Beskæftigelsesreformen er udrullet, og de nye sygedagpengeregler er en realitet. Men som virksomhedskonsulent og med en fortid som myndighedsrådgiver sidder jeg tilbage med en faglig bekymring. Politikernes blinde tillid til regneark og nye teknologiske værktøjer risikerer at skubbe syge mennesker ud i arbejdsløshed.

Min store bekymring er, at den teknologiske udvikling bliver brugt som en blind sparekniv. AI-værktøjer gør det muligt at dokumentere hurtigere. Det er et effektiviseringsværktøj, men jeg frygter, at ledelser og politikere tænker: "Når konsulenterne dokumenterer hurtigere, kan vi skære i medarbejderstaben og give de resterende flere sager."

I forbindelse med beskæftigelsesreformen er sygemeldte borgere i job, der forventes raske inden for 26 uger, som udgangspunkt blevet

”Borgere med alvorlig sygdom kan have et desperat håb om at bevare deres arbejde. Den slags løsninger finder man ikke via en chatbot.

fritaget for kommunale samtaler. På papiret lyder ideen god, men man har fjernet systemets vigtigste følehorn: Når rådgiverne ikke længere taler

med de sygemeldte borgere, hvordan skal vi så nå at sætte ind, inden borgeren bliver afskediget?

Borgere med alvorlig sygdom kan have et desperat håb om at bevare deres arbejde. Den slags løsninger

”Lad være med at forveksle hurtigere dokumentation med hurtigere relationsarbejde.

finder man ikke via en chatbot. De opstår gennem tætte relationer til arbejdsgivere, som tør beholde medarbejderen, fordi de ved, at vi som virksomhedskonsulenter yder sparring og opfølgning.

Hvis politikerne øger vores sagstal, mister vi den tid, der er nødvendig for at pleje vigtige netværk. Min frygt er, at de nye regler og den blinde teknologitro kan skabe fyringer blandt sygemeldte borgere og samtidig føre til færre socialrådgivere på beskæftigelsesområdet, fordi effektiviseringer bruges som begrundelse for at skære i medarbejderstaben.

Kære politikere: AI kan booke et møde, men AI kan ikke drikke den afgørende kop kaffe med arbejdsgiveren, der redder en medarbejder fra en fyreseddel. Lad være med at forveksle hurtigere dokumentation med hurtigere relationsarbejde. ♦

MIT ARGUMENT

Har du et **skarpt argument** på max. 700 anslag inkl. mellemrum, så skriv til os på argument@socialraadgiverne.dk



Annika Hviid Skovlund Andersen

Socialrådgiverstuderende,
UCL, Odense, 4. semester.

STORT ARBEJDSPRES RAMMER DE SÅRBARE

I foråret fik jeg en besked fra et ungt menneske, som jeg har været kontaktperson for indtil for to år siden.

Mere end tre måneder før sin flytning orienterer hun både kommune og socialrådgiver om, at hun skal flytte. Hun oplyser samtidig, at hun har en kontaktperson og forventer derfor, at sagen sendes videre til den nye kommune, så støtten kan fortsætte uden afbrydelse. Det sker ikke.

Hun rykker kommunen flere gange for at få sagen sendt, hvilket i sidste ende lykkes. Den nye kommune indkalder hende til et møde med kontaktpersonen. Til mødet har de ikke nået at læse hendes sag, og samtidig er der otte ugers behandlingstid. Konsekvensen er, at hun risikerer at stå uden støtte i de næste mange uger.

Det er, hvad der sker, når socialrådgivere har for stor en sagsstamme og er presset på tid. Vi arbejder med sårbare mennesker, og derfor skal der selvfølgelig et loft over, hvor mange sager en socialrådgiver kan have ansvar for.

Mindre uro. Mere overskud.

Som socialrådgiver ved du, at tingene skal hænge sammen. I samtalen. I økonomien. Og i det fællesskab, vi alle er en del af. Det kræver en bank, der forstår dig, din hverdag og din virkelighed.

I Lån & Spar får du:

- 5 %* i rente på din lønkonto
- Gratis kort og konti
- En personlig rådgiver, der kender dit fag
- En bank ejet af DS, der arbejder for dig og for fællesskabet

Udnyt dine medlemsfordele i banken

– Ring **3378 1976** eller læs mere på lsb.dk/ds



Dansk Socialrådgiverforening

*Vilkår

Du skal være medlem af Dansk Socialrådgiverforening og have afsluttet din uddannelse. Du samler hele din privatøkonomi hos Lån & Spar. Lønkonto Medlems-Kunde er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kredittvurderes ud fra. De 5% i rente er på de første 50.000 kr. på lønkontoen. Fra 50.001-500.000 kr. er renten 0,00 %. Derefter er renten 0,50 %. Renten beregnes dagligt og tilskrives årligt. Rentesatserne er variable og gælder pr. 8. august 2025.

Se alle vilkår på lsb.dk/medlems-vilkaar. Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit.

Lån & Spar

Har du en ung borger, der har brug for støtte i overgangen til voksenlivet?

Ørnehøj tilbyder helhedsorienterede forløb for unge og voksne med kognitive funktionsnedsættelser og komorbiditeter.

Naturskønt beliggende ved Bakkebølle Strand nær Vordingborg.

Tilbud på Ørnehøj:

- Botilbud (BL §43, SEL §107/§108)
- STU
- Beskyttet beskæftigelse (§103)
- Aktivitets- og samværstilbud (§104)

Læs mere på www.ornehøj.dk



ØRNEHØJ

Selvejende non-profit organisation

A photograph of a middle-aged man with short grey hair and glasses, wearing a dark blue t-shirt and dark trousers. He is sitting in a wooden rocking chair with a white knitted blanket draped over the back. His hands are clasped in his lap. Behind him is a tall wooden bookshelf filled with many books. The room is lit with warm, natural light from a window on the left.

DANMARKS FØRSTE PROFESSOR I SOCIALT ARBEJDE GÅR PÅ PENSION: "Indignation er noget, man gør sammen"

For professoren, socialrådgiveren, og revymanden har fællesskabet altid været vejen til forandring. **Lars Uggerhøj**, som blev **socialrådgiver** ved et tilfælde, har sat dybe aftryk på både forskning og praksis. Nu går han på pension og ser tilbage på **en 53 år lang karriere** med mange uforudsete sving, omveje og sidespor.



vis man med efterårets komme føler behov for at sænke skuldrene og tempoet lidt, skal man ikke tale med Lars Uggerhøj om hans karriere. Nok fortæller han i et adstadigt jysk, men man skal holde godt fast, mens han kører en dobbeltdækkerbus med udsatte børn gennem London, spiller teater, skriver musicals og bliver professor i både Danmark og Singapore.

Af Bjarke Hartmeyer Christiansen
Foto: Michael Drost-Hansen

– Jeg har altid prøvet at sparke lidt til mig selv. Der må gerne ske noget nyt, siger han med det lille smil på læben, som mange socialrådgivere kender fra forelæsninger eller optrædener med satiregruppen Aarhus Revysterne. Dem vender vi tilbage til.

Londons armod tændte gnisten

Havde han fulgt den slagne vej, var Lars Uggerhøj havnet i en bank ligesom sin far. Selv ville han som helt ung være journalist, men i starten af 70'erne åbenbarede en rejse til London en tredje vej for den unge jyde.

– Jeg skulle bare prøve noget helt andet, da jeg var færdig med gymnasiet. Så kommer jeg til London, hvor det viser sig, at jeg skal lave socialt arbejde. Det anede jeg ikke, siger han og slår grundtonen i sin uplanlagte karriere an:

– Tilfældet har fulgt mig hele livet, og jeg har grebet tilfældet.

Tilfældet havde ført ham til Londons gamle havnearbejderkvarter, East End. Gennem 60'erne og 70'erne

forsvandt industri og skibstrafik fra området, og indbyggerne blev ramt af massearbejdsløshed og social armod. Her mødte bankdirektørens søn fra Hjørring en helt ny virkelighed.

– Når man er fra 1952, er man jo stadigvæk lidt efterkrigsbarn, så de største helte i verden var englænderne. Så jeg tænkte: "Nu skal jeg over til heltene". Og så kommer jeg til at bo i East End med helt vildt mange fattige mennesker og uddeling af mad og tøj. Og jeg kommer til at arbejde i en dobbeltdækkerbus, der er lavet om til børnehaven, hvor jeg bliver chauffør. Det vidste jeg heller ikke, at jeg skulle, fortæller Lars Uggerhøj, der under sit ophold selv boede i et pensionat, hvor mange af beboerne netop var kommet ud af fængsel eller havde alvorlige psykiske udfordringer. Det var, som han siger, "en øjenåbner, der blev starten på 53 år i socialt arbejde" – og noget helt andet end det swinging London, han havde set og hørt om.

Selv om det kun tog 20 minutter at komme til Piccadilly Circus, hvor unge gik i til koncert og fest, kunne Lars Uggerhøj ikke få sine venner fra East End med derind.

– De kom der aldrig. Jeg spurgte, om vi skulle bruge nogle madbilletter, jeg havde fået af mine forældre, men det ville de ikke. Der gik det op for mig, hvordan verden var opsplittet i forskellige socialgrupper, og man kan sige, at der blev den indignation tændt, som jeg faktisk har bevaret gennem årene, fortæller han.

Brug for noget at kæmpe for

Hvis tilfældigheder er grundtonen i Lars Uggerhøjs karriere, lægger indignationen sig oven på som en definerende del af den samlede harmoni. Selv kalder han indignation for en "indre glød", der skal have





afløb i fælles handling for ikke at brænde folk op indefra.

– Hvis man går rundt og er indigneret for sig selv, tror jeg nemt, man kan brænde ud. Jeg tror, indignationen skal kobles til et fællesskab med andre, så man er indigneret sammen. Så nogen kan holde en lidt oppe, når man mister gnisten, og man selv kan hive andre op.

Lars Uggerhøj taler af erfaring. Kort efter opholdet i England kom han ind på Den sociale Højskole, blev uddannet som socialrådgiver i 1978 og meldte sig ind i Dansk Socialrådgiverforening, hvor han fortsat er medlem. I 1980 blev han fællestillidsrepræsentant for socialrådgiverne i Aarhus Kommune, og her brugte han indignationen og fællesskabet til at skabe forandring. Ligesom det oversete fodboldtalent, der til trods for sine evner må kæmpe for at komme på holdet, måtte socialrådgiverne dengang kæmpe for deres fags berettigelse i kommunerne, hvor HK'erne sad tungt på sagsbehandlingen. Samtidig var højt arbejdspress og stress også dengang en del af hverdagen.

– Folk brød sammen, og det var faktisk temmelig alvorligt. Fællesskab var den eneste mulighed for at bevise vores værdi, gøre arbejdsforholdene bedre og få en rimelig løn. Så der fik jeg øje på fagforeningen og den mulighed, der lå i at kæmpe sammen, fortæller Lars Uggerhøj og pointerer, at indignationen også bør bruges konstruktivt til at skabe plads til fagligheden.

– Man skal lede efter sprækkerne. Da jeg arbejdede som socialrådgiver, syntes vi jo grundlæggende også, at der var nogle meget faste og stramme rammer, men vi prøvede at finde de huller, hvor vi kunne lave noget andet. Og pludselig fik vi jo lavet nogle helt fantastiske projekter. Vi skabte vores eget rum. I stedet for at brokke os over, at der ikke var plads, så brugte vi tiden på at finde pladsen. Nogle gange var ledelsen lidt efter os, og så sagde vi: "Det kan vi godt se, vi ikke har gjort godt nok. Nu går vi tilbage og gør det godt nok". Så det gjorde vi og fik så lov til at blive ved med at lave de andre ting også. Det havde vi ikke kunnet gøre hver især.

Indignation som drivkraft

Meget er forandret, siden Lars Uggerhøj arbejdede som socialrådgiver, og spørgsmålet er, om indignation stadig er lige så brugbar en drivkraft for socialrådgivere som dengang. Findes de sprækker, han taler om, i dag, og kan socialrådgivere udvide grænserne for deres faglige rum?

– Jeg mener, at der er plads. Jeg vil nærmest sige, at det er lidt uhyggeligt, hvis ikke man har indignationen, for så ser man netop kun grænserne. Indig-



Det gik op for mig, at verden var opsplittet i forskellige socialgrupper, og der blev indignationen tændt.

Lars Uggerhøj, professor i socialt arbejde

nationen hjælper en til at se sprækkerne og holde fast. I socialt arbejde er det afgørende at have noget at kæmpe for. Noget betydningsfuldt. Hvis ikke, man kæmper for noget, risikerer man at blive ren administrator, og det er andre måske bedre til. Det er en del af vores arbejde, og jeg nyder selv at slå hjernen fra og bare lave administrationsarbejde, men jeg ville tabe gnisten, hvis jeg gjorde det hele tiden.

Bro mellem praksis og forskning

Som fællestillidsrepræsentant handlede kampen for Lars Uggerhøj om socialrådgivernes faglighed og vilkår. Men ligesom mødet med udsatte mennesker i London tændte hans indignation, er det også kampen for borgernes vilkår og værdighed, der har holdt liv i hans indre glød gennem hele karrieren.

13 år efter han blev uddannet som socialrådgiver, begyndte han i 1991 på en ph.d. på Aalborg Universitet – og også her havde tilfældet en finger med i spillet. Nok var han allerede medforfatter til to bøger om socialt arbejde, men først da undervisere på socionomuddannelsen opfordrede ham til at søge en forskerstilling, skrev Lars Uggerhøj en ansøgning. To gange fik han besked om, at han var den bedst kvalificerede ansøger, men da han manglede en kandidatgrad, gik der over et år, før han blev ansat.

– Rektoren på Aalborg Universitet ringede med besked fra undervisningsministeren om, at jeg havde fået stillingen. Så det endte med, at Bertel Haarder trumfede alle og ansatte mig, siger han.

Dermed begyndte 35 års akademisk arbejde, og selv om han på sin sædvanligt ydmyge facon understreger, at alt har været en fælles indsats, har Lars Uggerhøj sat dybere aftryk på forskningen i socialt arbejde end måske nogen anden i Danmark. Det er noget af en bedrift for en mand, der kalder sig selv for lidt af en "alien i den akademiske verden".

– Jeg er ikke så teoretisk skolet som andre akademikere. Det har været udfordrende, men det har også sine styrker. Jeg har været i det, jeg undersøger, og jeg bliver oftest meget positivt modtaget i praksis



Lars Uggerhøj er bredt anerkendt både i Danmark og internationalt som en af pionererne inden for praksisforskning i socialt arbejde.

på grund af min baggrund. Men følelsen af at være anderledes og ikke helt i top som kollegerne vil altid være der, fortæller han.

Faget som en akademisk disciplin

Det skorter ellers ikke på anerkendelse af Lars Uggerhøjs arbejde, der blandt andet har ført til to professorater i henholdsvis Danmark og Singapore og titler som gæste- og æresprofessor i Italien, Finland og England med sig. Men ser man på listen over bøger og artikler, han har skrevet, er det tydeligt, at Lars Uggerhøj befinder sig langt fra det famøse, akademiske elfenbenstårn.

Hans forskning er empirisk funderet, og han er bredt anerkendt både i Danmark og internationalt som en af pionererne inden for praksisforskning i socialt arbejde. Anerkendelsen begrænser sig derfor ikke til den akademiske verden, og i 2013 fik han

Dansk Socialrådgiverforenings pris 'Den Gyldne Socialrådgiver' for sin indsats for socialrådgiverfaget.

– Gennem dit arbejde har du været med til at stille skarpt på fagets dilemmaer. Du både udfordrer og provokerer os. Du får os til at grine af os selv samtidig med, at du inspirerer og udvikler os og socialrådgiverfaget, lød det dengang fra daværende formand Majbrit Berlau, da hun overrakte ham prisen.

Når socialrådgivere i dag kan læse videre og få en kandidatgrad – og derefter måske en ph.d. – i socialt arbejde, skyldes det i høj grad Lars Uggerhøjs indsats for at udvide socialrådgiverfaget til en akademisk disciplin. Hans forskning har sat fokus på blandt andet magtforhold og demokratiske processer i borgernes møde med det offentlige system og har medvirket til udviklingen af faget gennem faglige diskussioner og refleksioner blandt socialrådgivere og andre aktører i socialt arbejde.





Hvis du ikke bliver gjort grin med, så er du ikke respekteret i samfundet.

Lars Uggerhøj, professor i socialt arbejde

Lars Uggerhøj nævner selv 'lydhørhed' som et centralt begreb i det sociale arbejde, der stadig har udfordringer med demokratisk inddragelse af borgerne.

– Den største udfordring er for mig at se at skabe lydhørhed og sikre anerkendelsen af borgernes forståelser og ønsker. Vi skal være i stand til at anvende deres input som inspiration, og derfor skal lydhørhed, anerkendelse og demokratiske principper gøres til en kernefaglighed, siger han og fortæller, at hans undersøgelser af mødet mellem borgerne og socialrådgiverne medførte en vis opstandelse i begyndelsen.

– Det vakte lidt furore, at en socialrådgiver kritiserede det sociale arbejde. Borgernes oplevelse af mødet med socialrådgivere var jo faktisk ikke så positivt, som socialrådgiverne troede. Socialrådgiverne så sig som borgernes advokater dengang, men borgerne opfattede ikke, at de blev repræsenteret, og at socialrådgiverne talte deres sag. Problemet var, at de ikke havde spurgt borgerne om, hvad de mente, de skulle repræsentere, siger han og citerer en borger fra en af sine undersøgelser.

– Jeg spurgte borgerne: "Socialrådgiverne kalder sig tit klientens advokat i systemet. Hvad siger du til det?" Og der var så en af dem, som sagde "Jamen, det er rigtigt nok. Jeg ved bare ikke, om det er som forsvarer eller anklager." Det er lige før, at det er hele min forskning igennem 35 år kogt ned til en enkelt sætning, fortæller han med et grin, der bringer os tilbage til det, der sammen med tilfældet, indignationen og det akademiske arbejde fuldender firklangsharmonien i Lars Uggerhøjs karriere – humoren.

Sig det med humor

Lige siden han var helt ung, har humor og kreativ udfoldelse været en integreret del af Lars Uggerhøjs liv. Mange kender ham fra Aarhus Revysterne, der på deres højeste optrådte op mod 20 gange om året, men musik og teater kunne måske være blevet hans levevej frem for et parallelspor, hvis tilfældet havde villet det.

– Jeg spillede pigtrådsmusik, og da jeg boede i London, var vi naboer til Londons ældste teater, hvor jeg spillede sammen med kendte engelske skuespillere i blandt andet Romeo og Julie. Det var første gang jeg blev bedt om en autograf.

Senere spillede han teater på Svalegangen i Aarhus, han har skrevet kabaret og musical og spillet sange med bandet Slåbrok, heriblandt hittet Banko, der stadig kaster Kodapenge af sig. Under corona-pandemien skrev han en sang til sine internationale studerende, der ikke kunne komme hjem, for at muntre dem op. Selv mener han, at humoren skal have plads, også i det sociale arbejde.

– Du kan sige ting med humor, som du ikke kan sige med alvor. For mange år siden, før man rigtig talte om det, lavede vi en fuldstændig åndsvag sketch om arbejdsstress. Det var et hot emne i Socialrådgiverforeningen, men nærmest umuligt at tale om. Folk var kede af det, og man vidste ikke helt, hvordan man skulle gribe det an. Men så lavede vi den her sketch med en stresset socialrådgiver, og selv dem, der var enormt stressede, var ved at dø af grin over at se sig selv. Så humoren kan bruges til at sige nogle ting, og jeg har brugt min viden, blandt andet fra forskningen, til at skrive sketches og sange og sætte ting på spidsen, siger han og advarer mod at lade overdreven hensyntagen styre, hvad man gør grin med.

– Hvis du ikke bliver gjort grint med, så er du ikke respekteret i samfundet. Vi har jo også altid gjort grin med borgerne i vores revyer, ikke kun socialrådgiverne. De får alle sammen en tur. Vi har optrådt tre gange for forældre til anbragte børn, simpelthen fordi de elsker at blive gjort grin med.

– Da aids-epidemien toppede optrådte vi for aids-ramte med vittigheder, som vi faktisk var i tvivl om, vi virkelig kunne sige. Men de sagde tak for, at vi gjorde grin med dem. Der er brug for at grine og være småskøre. Det er for nemt kun at grine af de andre, man skal også kunne grine af sig selv, siger Lars Uggerhøj, der i samme stil giver et lunt og nordjysk underspillt svar på, hvad han håber, andre siger om ham:

– Han er da ik' så tosse endda.

Lars Uggerhøj ser frem til tilværelsen som pensionist, men slipper ikke helt socialt arbejde og Aalborg Universitet, hvor han fortsætter som professor emeritus. Ambitionen er dog at skru ned fra ti til én times arbejde om dagen, så han får mere tid sammen med sin hustru, sine børn og børnebørn. Derudover har han, tro mod tilfældighedernes retningsanvisninger, ikke lagt nogen planer.

– Der skal nok ske noget. Jeg tror, jeg har brolagt mit liv med mulighed for tilfældigheder. ♦

BLÅ BOG

Lars Uggerhøj
74 år, Aarhus

Uddannet socialrådgiver i 1978.

Får som den første socialrådgiver en ph.d.-grad i 1995.

Var med til at oprette "Center for Forskning i Socialt Arbejde", Aalborg Universitet.

I 2005 blev han studieleder for landets eneste kandidatuddannelse i socialt arbejde.

Fik i 2012 som første socialrådgiver et professorat ved Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet.

Blev i 2013 hædret med Dansk Socialrådgiverforenings pris "Den gyldne Socialrådgiver."

Har udgivet en række bøger og artikler.

Er medlem af redaktionen på "uden for nummer", tidskrift for forskning og praksis i socialt arbejde, udgivet af Dansk Socialrådgiverforening m.fl.

Chefredaktør for det internationale tidsskrift "European Social Work Research".

Har forsket meget i magt og mødet mellem klienter og de offentlige myndigheder.

Går på pension november 2026, men fortsætter som professor emeritus på Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet.





En del af STUK

Kostskolen Sønderjylland

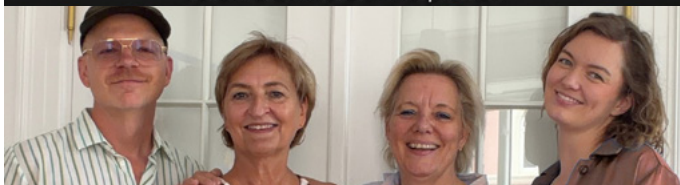
skaber fodfæste i en
kaotisk verden med omsorg,
troværdighed og stabile
rammer **hele året rundt.**

**Vi har plads til unge mennesker,
der har brug for særlig støtte.**

Vestergade 8, 6520 Tofthund +45 74 83 20 62 Kostskolen@stuk.dk

NARRATIVE PERSPEKTIVER

Uddannelser • Kurser • Supervision



EFTERUDDANNELSE 2026/27

Narrativ og responsbaseret praksis for fagfolk

UDDANNELSER

Familieterapeutuddannelse

12 undervisningsdage • Start 16. marts 2027

Narrativ grunduddannelse

12 undervisningsdage • Start 18. marts 2027

Responsbaseret uddannelse

12 undervisningsdage • Start 1. april 2027

KURSER

OCD – respons i forklædning

1 dag • 19. nov. 2026

Narrativ & responsbaseret traumeforståelse

1 dag • 26. nov. 2026

Intensivt narrativt samtalekursus

4 dage • 11.-14. maj 2027

SUPERVISION

Lederudvikling & supervision

8 halve dage • Start 15. jan. 2027

For psykologer & arbejdspladser

Individuelt, i grupper eller på jeres arbejdsplads

Læs mere & tilmeld

narrativeperspektiver.dk

København



Dyssegården er et nonprofit psykiatrisk
børne- og ungehjem med vores egen
interne skole, der tilbyder følgende:

- Skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en
daglig rutine og forudsigelighed,
herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor
der altid er deltagende voksne, som
har fokus på et miljø fri for mobning
- Morgenmad og frokost hver dag
- Individuelle psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet
i vores dagbehandlingstilbud, findes
i Dyssegårdens målgruppe, som du kan
læse mere om på www.dyssegaarden.dk.

**”De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig -
selv når du har det dårligt.”**
- Tidligere beboer på Dyssegården



Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

Podcast



Tag dig selv med på arbejde



Social Puls

Dansk socialrådgiverforening

Varighed: 34 minutter

Lyt til den nye episode af Social Puls på socialraadgiverne.dk/podcast eller der, hvor du plejer at lytte til podcast.

Er din svære barndom en faglig styrke eller en blind vinkel?

Kan erfaringer fra en svær barndom gøre dig til en bedre socialrådgiver? Eller risikerer de at påvirke dit faglige blik og dine vurderinger uden, at du selv opdager det?

I det nye afsnit af Social Puls undersøger vært Lotte Andersen, hvordan socialrådgiverens egne erfaringer, værdier og reaktioner følger med ind i mødet med borgeren. I studiet møder du sociolog Lene Ingemann Brandt og socialrådgiver og praktikvejleder Emilie Rasmussen. Emilie fortæller åbent om, hvordan hendes egen historie både kan ramme noget sårbart og være en styrke i arbejdet med børn og familier. Du bliver også introduceret til autoetnografi, en metode, der kan gøre dig klogere på dine egne mønstre, reaktioner og blinde vinkler og dermed styrke dit faglige blik og din dømmekraft.

Læs også temaet på side 14 til 23.

Udstilling



Det er bare et arbejde

Arbejdersmuseet
Varighed: 3. okt. – august 2027
Gratis adgang for medlemmer af Dansk Socialrådgiverforening + en ledsager.

TV-dokumentar



Fri af druk

DR
Varighed: To afsnit á 44 min.
Kan ses på dr.dk/tv

Podcast



Meningen med livet ifølge Svend Brinkmann

P1
Varighed: 56 min.
Lyt med, hvor du plejer at høre podcast

TV-dokumentar



Du må ikke blive for dansk

TV2
Varighed: To afsnit á 40 min.
Kan ses på play.tv2.dk

Bæredygtigt arbejdsliv

Danmark er et af verdens bedste lande at gå på arbejde i. Alligevel koster stress, ulykker og arbejdsrelaterede sygdomme hvert år samfundet milliarder. I en ny udstilling inviterer Arbejdersmuseet publikum med ind i arbejdsmiljøets historie og ind i en af tidens vigtigste diskussioner: Hvordan skaber vi et bæredygtigt arbejdsliv? Og hvad gør det ved os at gå på arbejde? Læs mere på arbejdersmuseet.dk

Skuespiller i frit fald

En flaske vodka, otte baner coke, tre liter vin og sovepiller. Det er, hvad skuespilleren Thomas Bo Larsen indtager på et enkelt døgn. Mens hans karriere er på sit højeste, og han bader i blitzlys i Cannes og Hollywood, er han i virkeligheden en mand i frit fald. Fanget i et heftigt misbrug, som han gør alt for at skjule. Efter 35 år i misbrug beslutter han sig for, at hans misbrug skal have en ende.

Pessimismens bagside

Svend Brinkmann har brugt år på at forsvare pessimismen. På at kritisere kravet om altid at tænke positivt, tage ja-hatten på og tro på, at alting nok skal gå. Men det er gået op for ham, at pessimismen har en farlig skyggeside: Kynismen. For med kynismen ender alting nemlig med at blive meningsløst. Lyt til Brinkmanns refleksioner over tidens kynisme og selvcentrering – og meningen med livet.

Genopdragelse

En ung kvinde forsvinder sporløst i Irak. I Danmark mener hendes storesøster Alvira Lund, at hun blev sendt væk, fordi hun var blevet for dansk. I dag – 11 år senere – frygter hun, at søsteren er død. Enten er hun blevet giftet væk, eller også er hun her ikke, siger Alvira. TV 2 rejser til Irak for at lede efter lillesøsteren og afdækker en mørk fortid i en dansk-irakisk familie, hvor børnene blev udsat for vold.

"Jeg har svært ved at genkende billedet af berøringsangst"



Louise von Staffeldt, socialrådgiver og teamleder, familieafdelingen, Børne- og Kulturforvaltningen, Gladsaxe Kommune.

Af Louise von Staffeldt
Foto: Lisbeth Holten

EN HEFTIG DEBAT om blandt andet social kontrol i familier med minoritetsetnisk baggrund er socialrådgivere blevet beskyldt for at holde sig på afstand af minoritetsetniske familier på grund af berøringsangst. Som teamleder for knap 20 seje socialrådgivere i en familieafdeling må jeg bare sige, at jeg har svært ved at genkende det billede.

Jeg anerkender fuldt ud, at Alviras historie fra TV2-dokumentaren "Du må ikke blive for dansk" er tragisk, og at hun blev udsat for svigt af de myndigheder, som undlod at handle. Samtidig er det værd at huske, at hendes sag er 20 år gammel, og at både lovgivningen og den kommunale praksis har ændret sig meget siden da.

I mit arbejde ser jeg socialrådgivere, der stiller både krav og svære spørgsmål til forældrene. De tager på uanmeldte hjemmebesøg for at komme bag facaden. De insisterer på at tale med børnene, også når det kræver ekstra tid og vedholdenhed at få barnets egen stemme frem.

Betyder det, at alt fungerer perfekt? Selvfølgelig ikke.

Der er brodne kar blandt socialrådgivere, ligesom der er det i alle andre fag. Der laves fejl i familieafdelingerne, ligesom det sker andre steder. De historier skal fortælles, og vi socialrådgivere skal være klar til at lytte, så vi kan lære og forbedre vores praksis.

Men selv om historier, som ligger mange år tilbage, sagtens kan danne grundlag for refleksioner over, hvordan man hjælper børn og familier, bør de ikke bruges til at konkludere noget om kvaliteten af arbejdet i dag.

Og de bør heller ikke føre til den konklusion, at socialrådgivere i landets familieafdelinger er præget af berøringsangst.

Som én, der hver dag går på arbejde blandt mange dygtige socialrådgivere, er jeg nødt til at sige, at de først og fremmest fortjener at blive mødt med ros og anerkendelse for deres arbejde. Ikke med beskyldninger om berøringsangst. ♦

KONTAKT

Dansk Socialrådgiverforening

Hvis du har brug for hjælp, så ring til Medlemsservice på 70 10 10 99.

Telefonerne er åbne:

Mandag, tirsdag, torsdag og fredag: 9.00 - 15.00
Onsdag: 9.00 - 17.00

Du kan også kontakte Medlemsservice på ds@socialraadgiverne.dk

Dansk Socialrådgiverforening er landsdækkende og har adresser følgende steder:

- Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B,
1253 København K
- Dansk Socialrådgiverforening
Vestergade 48 H
8000 Aarhus
- Dansk Socialrådgiverforening
Hadsundvej 184 B
Postboks 764, 9000 Ålborg
- Dansk Socialrådgiverforening
Vesterballevej 3A, Snoghøj
7000 Fredericia
- Dansk Socialrådgiverforening
Lumbyvej 11, opgang C, 2th.
Postboks 249, 5100 Odense C

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN (Jobformidling)

A&Til (hovedkontor)
Snorregade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONS-KASSEN PKA

Administration
Tuborg Boulevard 3,
2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger henvises til hjemmesiden socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS".

KALENDER

Tilmeld dig og læs mere om arrangementerne - og se flere - på socialraadgiverne.dk/kalender. En række medlemsmøder bliver holdt online via Microsoft Teams eller som webinarer. Du får sendt et link ved tilmelding.

OKTOBER

22. oktober, webinar

Arbejdstidsregler

Bliv klogere på arbejdstidsreglerne på døgnområdet og lær, hvordan du tjekker din løn.

22. oktober, webinar

Inklusion

Hvordan kan arbejdspladser blive bedre til at inkludere medarbejdere med begrænsninger i arbejdsevnen?

23. oktober, webinar

Arbejdsvilkår

Hvordan påvirker arbejdsvilkår, styring og organisering socialrådgiveres mulighed for at udføre deres arbejde?

27. oktober, webinar

Jura brush-up

for studerende: Fortolkningslæren, indhentning og videregivelse af oplysninger samt samtykke og GDPR.

NOVEMBER

2. november, webinar

Jura brush-up

for studerende: Legalitetsprincippet, ej skøn under regel, proportionalitetsprincippet og officialprincippet.

3. november, Campus Absalon

4. november, Campus Carlsberg

Sexologi

For studerende: Sexologi i socialt arbejde ved Joan Lysholt.

4. november, Fredericia

Fra kløft til løft

- Emilia van Hauen om stærke arbejdspladser på tværs af generationer.

6. november, webinar

Mening med målingerne?

Uden for nummer live: Hvad vil det sige at arbejde manualbase-ret i socialt arbejde?

6. november, Holstebro, Aalborg og Aarhus

Julebanko

Mød dine fagfæller til julebanko i din fagforening.

6.-8. november, København

SDS-årsmøde

Socialrådgiverstuderende fra hele landet mødes til SDS-års-møde med hygge, workshops og politik.

10. november, VIA Aarhus

11. november, Aalborg

Universitet

Sexologi

Sammenslutningen af Danske socialrådgiverstuderende (SDS) inviterer til foredrag om 'Sexologi i socialt arbejde' ved Joan Lysholt.

11. november, webinar

Jura brush-up

for studerende om udvidet vejledningspligt, helhedsprincippet, tavshedspligt og inhabilitet samt ligebehandlingsprincip og magtfordrejningslæren.

12. november, Svendborg

Hjemløse

Faggruppen Hjemløse holder temadag og generalforsamling.

16. november, webinar

Jura brush-up

for studerende om dialogprincipet og god forvaltningsskik.

19. november, webinar

Selvstændige

Faggruppen Selvstændige Socialrådgivere: Sådan kan AI hjælpe dig og din virksomhed.

24. november, UCL Odense

25. november, UDL Vejle

Sexologi

For studerende: Sexologi i socialt arbejde ved Joan Lysholt.

25. november, webinar

Mænd i krise

Alt for mange mænd står helt alene, når livet er svært. Mandecentret fortæller om deres arbejde.

28. november,

Juletur

med DS Syd til Aarhus (Venteliste)

DECEMBER

8. december, webinar

På barsel?

Få styr på regler, tips og work/life balance i barselscaféen.

JANUAR 2027

26. januar, Odense

Konference for selvstændige

Er du selvstændig - eller drømmer du om at blive det? Konferencen samler selvstændige socialrådgivere, jordemødre, ergoterapeuter og fysioterapeuter og holdes 26. januar 2027.

APRIL

28.-29. april, Nyborg

Socialrådgiverdage 2027

Dansk Socialrådgiverforenings fagfestival med masser af fagligt input og fællesskab.



V/KLINISK PSYKOLOG JOHN FALKENBERG
OMVENDTFAMILIEPLEJE.DK

FAGLIGT OG AKUT!

Omvendt Familiepleje Anbringelse i eget hjem

Jylland, Sjælland, Fyn og øer.

Omvendt Familiepleje tilbyder bl.a.:

- ✓ Døgndækket familiebehandling (24/7-indsatser i eget hjem)
- ✓ Videreudvikling og metodehjælp til fx forældre-barn-relationer
- ✓ Spædbørn
- ✓ Autisme
- ✓ Forældrekompetence
- ✓ Sikre barnets udvikling og trivsel under indsats
- ✓ Skriftlig dokumentation



Mød nogle af vores entusiaster i Omvendt Familiepleje:

Cecilie

Pædagog, familiebehandler.

Senan

Speciallærer og familiebehandler.

Sanne

Socialrådgiver, spædbarns specialist og ADHD/autismekonsulent.

John

Klinisk psykolog, stifter og indehaver af Omvendt Familiepleje.

Anbefaling / reference:

Silkeborg kommune:

Leder af Familie- og Ungekontakten
Suad Walid Sawan / sws@silkeborg.dk.

Lemvig kommune:

Børne og ungerådgiver
Anne Morell / Anne.Morell@lemvig.dk

Herning kommune:

Børne- og Ungerådgiver
Marianne Gregersen / marianne.gregersen@herning.dk

Alternativ til dyre anbringelser

Omvendt Familiepleje bygger på evidensbaseret faglighed.
24 timer i døgnet!

- ✓ Køn og identitet, psykiatriske diagnoser, selvforståelse: BL § 32, stk. 1
- ✓ Praktisk pædagogisk støtte: BL § 32, stk. 1., nr. 2
- ✓ Familiebehandling: BL § 32, stk. 1, nr. 5
- ✓ Kontaktperson: BL § 32, stk. 1, nr. 3
- ✓ Støtte i forbindelse med efterværn: BL § 114-116 Ungestøtte
- ✓ Alternativ til anbringelse: BL § 32, stk. 1, nr. 1
- ✓ Støtteophold/aflastning i hjemmet: BL § 32, stk. 1., nr. 7
- ✓ Skolevægning: BL § 32, stk. 1

Honorar: 650 kr./time, min. 3 timer.

Anbringelse i eget hjem – ring: +45 2097 0430
www.omvendtfamiliepleje.dk